

sjoner eller ca. 150.000 mann i Fastov-Sjitomir-området. Det heter at tyskerne på denne frontsektor går til "de kraftigste motangrepene under hele høstfelttoget". I de siste 7 døgner har kampene foregått uten pause, og alt settes inn for å beskytte korridoren mellom Fastov og Odessa, som er den eneste retrettvei for tyskerne i Dnjepr-buen.

Sydvest for Dnjepropetrovsk har den røde hær innledet en ny framrykning og panseravdelinger og motorisert infanteri prasser seg stadig nærmere grubedistriktene ved Nikopol.

En fagmann. Det er general Victor Baranovs rytteravdelinger som nå sprer seg over et vidstrakt område vest for jernbanen Korosten-Sjitomir. Dermed er et nytt element ført inn i Østfrontkrigen. Baranovs ryttere - ikke kosakker - er kommet i store mengder fra Sentral-Asia. Baranov selv kommer fra Uzbekistan. Det sies at han behersker 16 øst-russiske sprog samt tysk og engelsk. Han har lang erfaring i den taktikken som brukes nå. I 1942 deltok han i en kavalleriraid, som varte i et halvt år, og da han vendte tilbake til sin basis var et område så stort som Belgia i partisanenes hender.

Fasitt. Kampene sydvest for Kiev øker i omfang og villskap fra time til time. Man sporer konturene av et stort feltslag, som etter alt å dømme kommer til å avgjøre de tyske armeenes skjebne i Ukraina.

vvv vVv vvv

FRANKRIKE. Fra Vichy kommer det melding om at marsjal Petain skal være gått av. Det foreligger meget uklare underretninger om dette, og det meldes at tyskerne og Laval har anmodet Petain på den mest inntrengende måte om å endre sin beslutning.

ETTER MORDENE. Bitterhet og hat preger stemningen i Trondheim etter at 8 av byens ungdommer ble henrettet onsdag. Terboven av slo selvfølgelig benådning i disse "dommer", som ble ført etter en summarisk rettergang. Samtlige henrettede og de to som ble dømt til langvarig tukthusstraff ble arrestert under den store rassiaen som ble foretatt i Trondheim nylig, da over 100 personer ble arrestert. De fleste tilhørte den sosial-demokratiske ungdomsbevegelsen og fagforeningsbevegelsen. Alle ble utsatt for en ytterst brutal behandling. Tyskerne påstår at de 8 var kommunister. I virkeligheten tilhørte bare 2 av dem den kommunistiske ungdomsbevegelsen, mens flere var sosial-demokrater i ledende stillinger. Langseth var i 1939 ordfører i Sør-Trøndelags distrikt av Arbeidernes Ungdomsfylking. Arne Johansen var tidligere bl.a. kretsordfører i den sosial-demokratiske ungdomsbevegelsen. Han forsøkte å flykte, men ble skutt i begge benene. Gustav Fredrik Andersen var medlem av den kommunistiske ungdomsbevegelsen. Både han og Langseth var anleggsarbeidere. Wiggen var medlem i en sosial-demokratisk ungdomsklubb. Han var kontorist i den kooperative landsforening. Odd Christensen tilhørte kommunistenes ungdomsforbund. Han var anleggsarbeider. Werland var reklametegner og tilhørte ingen politisk organisasjon, og Hærdal var en aktiv medarbeider i avholdsbevegelsen. Austad var kontorist. Han var medlem av Arbeidernes Ungdomsfylking.

Gunnar Olsen-Gundersen, som dømtes til 8 års tukthus, er en kjent idrettsmann. Han var ekspeditør. Håkon Johnsen, som ble dømt til 7 års tukthus, var medlem av bystyre og formannskap. Han arbeidet ved den kooperative landsforenings lager i Trondheim.

ORD FOR DAGEN. "Den brede massen har faktisk bare fått den dårligste delen av alle gevinster, nemlig retten til å bære byrdene. Den bedre delen ligger i det tåkade fjerne. Det er fullstendig logisk at de herrerne som har høstet gevinstene var fattige da de kom til makten. Men har dere sett for noen orientalere det er blitt av dem på noen få år? Sammenlign Berlins arbeidere av året 1914 med hva de er idag: Arbeidere som dengangen. Hva er det som er forandret hos dem? De er blitt magrere, deres klær er blitt utslitt, de er blitt fattigere". (Hitler, Mein Kampf)

vvv vVv vvv

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 1/12-1943.

SYDFRONTEN. Montgomerys storangrep mot de tyske stillingene ved Sangro begynte natt til søndag, bare noen få timer etter at den høytidelige dagsordre til troppene var utferdiget. I denne hender det bl.a. at øyeblikket er kommet, da tyskerne skal drives på den annen side av Roma. "Tyskerne befinner seg nettopp nå under de vilkår som vi ønsker dem. Vi skal nå tildele motstanderen et uøst slag", sier Montgomery.

Det samlede angrepet ble innledet som et dobbeltangrep fra de to brohodene nord for Sangro. Disse to brohodene er nå smeltet sammen til en sammenhengende front. Avdelinger av den 8. arme kontrollerer den første tverrgående hovedveien nord for Sangro og truer direkte byen Lanciano, som er et av ankerpunktene i den tyske forsvarslinjen ved Adriaterhavet. De allierte styrker som opprettet det annet brohode ved Archi, ca. 20 km. lenger inne i landet, har utvidet sin angrepsbasis. Fronten har nå en dybde av ca. 6 km. nord for Sangro.

Flåten og flyvåpnet. Den 8. arme rykker fram bak et teppe av ild, som har få sidestykker i dens begivenhetsrike og skiftende historie. Sceneriet minner om de allierte storangrepene ved el Alamein, i Vest-Tunisia og ved Salerno. I skilnet fra tusenvis av eksploderende granater og bomber og under larmen fra grove skipskanoner, feltartilleri, fremstormende bombe- og jagerflyeskadrer og smatrende maskingeværer har den 8. arme satt seg i bevegelse. I løpet av 24. timer er det observert ca. 20.000 bombe- og granateksplosjoner på de alliertes høyre fløy, sier en krigskorrespondent. De tyske linjene står som følge av disse massive angrepene i brann på kilometerlange strekninger, og det ene tyske motstandsredet etter det annet er roket ut av de alliertes granater og høyeksplosive bomber.

Voldsomme kamper. Tyskerne har gått til motangrep i bolge etter bolge. Ved siden av tanks, artilleri, infanteri, fly og landminer setter de inn store flammekastere. De forsvarer hver tomme jord med fanatismen hos soldater som har fått ordre til å kjempe til siste mann og siste patron.

På den 5. armers front viser tyskerne voksende nervøsitet, og de er iferd med å romme sine fremskutte stillinger for å unngå å bli angrepet i ryggen av den 8. arme. Det er tegn som tyder på at de har begynt et omfattende demoleringsarbeide og at general Clark forbereder et samlet angrep.

Fasitt. Tysernes vinterlinje i Italia vakler. Den 8. arme har trengt dypt inn i fiendens hovedstillinger. Etter alt å dømme kan man se innte noen uker med store begivenheter på den italienske fronten. Det ser ut til at angrepet mot Roma er kommet igang for alvor.

VESTFRONTEN. Flygende festninger bombet Bremen for 2. gang på 4 dager mandag i dagslys. De var eskortert av britiske jagerfly. 35 tyske jagerfly ble skutt ned. 20 flygende festninger og 15 brit. jagerfly gikk tapt.

Amerikanske flygende festninger gjorde tirsdag tokt mot Solingen i nærheten av Düsseldorf.

Natt til onsdag angrep Mosquitofly mål i Vest-Tyskland.

Onsdag i dagslys ble mål i Vest-Tyskland angrepet av amerikanske bombefly.

11 måneder. I de siste 11 måneder har britiske fly kastet 125.000 tonn bomber over Tyskland.

Det er skjedd mot et tap av vel 3.000 bombefly.

ØSTFRONTEN. Kampene om det store elvesystemet på den hvit-russiske fronten antar stadig større proporsjoner. Russerne har rensket store strekninger på begge sider av Sosj, Dnjepr, Beresina og Pripet og kontrollerer et stort antall av de utallige bielvene som faller ut i disse varmløp.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg til motværge mot tyskerne. I områdene av Lecco og Bergamo - de holder seg skjult i

VILL TERROR MOT STUDENTENE.

Gestapo har satt sitt store terrorprogram igang i en voldsom aksjon mot studentene. Foreløpig vet vi bare at nasistene fortsetter etter at studentene som gestapo ennå ikke har fått i sine kler. 1.200 studenter ble allerede i første omgang sendt med ekstratog til Larvik og derfra videre med busser til Stavern. Krigsfangeleiren i Stavern ble ryddet mandag, og fangene sendt til Fåberg.

Enhver kjenner til at studentene har satt seg imot og protestert mot forsøkene på å nasifisere Universitetet, mot det uanstendige og reglementerte, stridige preferansesystemet, som vil favorisere NS-medlemmer og frontkjempere uten hensyn til kvalifikasjoner. Dette har utløst en protestaksjon, og dette har fått nasistene til å gå fra besinnelsen. Studentene skal i nyordningens Norge være det samme umalende kveg som enhver annen befolkningsgruppe. Alle stemmer som taler mot uretten, vanstyret og svindelen skal bringes til taushet. Det er hele "tankogangen".

Vi kjenner fraseapparatet inntil vennelse. Denne opposisjonen fra fritt tenkende og rekryggede unge mennesker er "politisk sammensvervelse og graverende forsøk på å forstyrre ro og orden", sier Aftenposten. Det er "kommunistiske terrorister ved Universitetet" som har satt på Aulabrannen også. Det kan med absolutt sikkerhet fastslås at denne beskyldningen er falsk og løgnens innerste vesen. Omfattende etterforskning som vi har foretatt, har overbevist helt og fullt om at brannen i Aulaa kan kun forklares på en av to måter:

1. Vi gjenga i vårt forrige nummer en egen tilståelse fra nasistisk gangsterhold om at de hadde utført denne ildspåsettelsen. Hvis SS opposisjonen er en realitet, så er brannen påsatt av kretser som ikke har den ringeste kontakt med noe studentehold. Denne mulighet må man regne med.

2. Den annen mulighet er at her foreligger en provokasjon. Vi vil straks ha sagt at her lukter det provokasjon langt vei - en vel gjennomtenkt og omhyggelig planlagt provokasjon.

Begge alternativer fører trådene til de skyldige inn i nasis egne rækker. Der svikter vårt etterretningsvesen, men utfra kjenskapet til nasis vesen og metoder, finner vi det helt avgjort at **TERRORISTENE ER Å FINNE I NASIS EGNE REKKER.**

De trengte et siste påskudd til å sette den ville terroren igang mot studentene, og de skaffet seg dette i Aulabrannen. Vi sier igjen som vi sa på forhånd: Vi vet at skjendslens dyp har ingen grunn i de sinn som er besmittet av nasis ånd og tanke.

Til de studenter som har unngått gestapos kler sier vi: Hold dere skjult. La ikke terroristene få hånd over dere.

VERG DEG MENS DU HAR FRIE HENDER.

Etterpå er det forsent. I Danmark lever tusener av studenter skjult og venter på sin chance. Gjør det samme. Hold ut. Dere er modige og sterke unge menn, og dere lar dere ikke skremme. Vi vet at dere tenker med bekymring og uro på deres familie og deres venner. Her er ingen annen vei enn at alle må ofre. Alle må være villig til å ta sin del av byrdene.

LANDETS UNGE KREFTER MÅ HOLDE SEG FRI. VI TRENGER DEM EN DAG.

Til tyskerne og nasistene har vi bare et varslende spørsmål:

HVOR LENGE VIL DERE MISBRUKE VÅR TÅLMODIGHET?

vvv vVv vvv

FAKTA OG KOMMENTARER.

DANMARK. Tyskerne gjør stadig større forberedelser til en mer omfattende arbeidstjeneste i Danmark. De har meldt offisielt at de i første omgang akter å ta ut 7.000 mann "på frivillig vei". Det er dog kjent at tyskerne forbereder langt større utskrivninger på grunnlag av det danske verne-

pliktsregister, og dette har skapt en voldsom uro. Tusenvis av unge dansker sover for tiden ikke i sine hjem. De holder seg skjult på samme måte som jødene og senere studentene og frimurerne, da det gikk rykter om at disse samfunnsgrupper skulde arresteres. Dr. Best fortsetter selvfølgelig å erklære kategorisk at det bare er tale om frivillig arbeidskraft. Her i Norge vet vi jo at den slags erklæringer fra nasimyndigheter er ikke verdt det papiret de er skrevet på.

FRANKRIKE. Attentatene og sabotasjehandlingene øker i Frankrike. Repressaliene i form av henrettelser, arrestasjoner og mulkt er store og mange. Manchester Guardian skriver: I Frankrike har kommunistene spilt en så viktig og modig rolle i motstandsbevegelsen at de nå er sterkere enn de var før krigen. I etterkrigstidens Frankrike kommer de uten tvil til å bli en makt.

REDELSKILDREING FRA KIEV. Engelske korrespondenter, som har besøkt det befrikkede Kiev, sender rødselsfulle rapporter til London. Da tyskerne erobret Kiev, i 1941, samlet de alle jøder i byen og transporterte dem bort. Det drøiet seg om 70.000 mennesker. Disse ble henrettet med maskingeværer i en dal i nærheten. Da russerne begynte å nærme seg byen igjen, åpnet tyskerne massegravene og brønte likene. Denne makabre akt fant sted fra den 19. august til den 8. september i år. Asken ble strødd ut over marker og skoger, og tyskerne håpet på denne måten å forhindre at uggjerningene ble oppdaget. Beretningen om det som er skjedd, er avlagt under ed, og de engelske korrespondentene har selv besøkt stedet for massehenrettelsene.

ITALIENSK TYSKHET. Grev Carlo Sforza - den kjente italienske antifascist - skriver i Daily Mail: "En italiener som i likhet med meg vender tilbake til Italia etter å ha tilbragt tre år i det fjerne Amerika, moter to forskjellige rekker av inntrykk. Endel fremkaller håp og stolthet, og andre vekker onde anelser. Grunnlaget for stolthet og håp er at den italienske nasjonen i alle lag av folket aldri har vært så enig som nå i sitt hat mot fascistene og tyskerne. Grunnlaget for de onde anelsene er at Syd-Italia fremdeles ser ut til å være forvirret over at ingen forholdsregler er tatt mot forrædere og deres medforbrytere? Sforza påstår at det er planer opppe om å danne et italiensk Vichy. Kongen og forrædergeneralene skal stå i spissen for disse. Dette vil ødelgge alle muligheter for å gi bytt sivilt og militært liv til den italienske nasjonen, sier Sforza.

DEN RELIGIØSE HITLER. Det er nederlagene på Østfronten som har gjort hitler religiøs. Stalin er altså den som har vakt hitlers gudsfrykt. Hva skal nå Gud gjøre for hitler? Han skal tydeligvis lage det slik at hitler seirer. Gud skal la hitlers foretagende lykkes. Det betyr at de okkuperte lands befolkning for fremtiden skal fortsette med å bli pint og plaget. Patriotere skal tortureres og skytes. Folkene i disse land skal døde. Massehenrettelsene skal fortsette i Polen. Terroren skal fortsette i Norge. Jødene skal forfølges og avlives. Hale folk skal utryddes. Russernes byer og landsbyer skal raderes ut. Millioner av utenlandske arbeidere skal holdes som trelle i Tyskland. Rett og vett skal være bannlyst, og voldsmakten skal herske alene.

Forøvrig er føreren fremdeles et halvt mystisk vesen for sine troende. For noen tid siden skrev en tysk general, som pleier å kommentere krigsbegivenhetene, at førerens sjelsart kan ikke fattes med forstanden. Han befinner seg på et annet plan enn det som er tilgjengelig for den vanlige fornuften. Et lufttomt lag skiller ham fra det vanlige menneskelige intellektet. Han skuer direkte, mens vanlige dødelige famler seg fram på tenkningens vei. Derfor kan mennesker ikke forlange at de skal forstå hans politiske eller strategiske overveielser. Man må ta av seg forstandens sko når man nærmer seg det beskuelens Nebo, hvor dette overmennesket dvæler. Det er dette det tyske folket har gjort. Derfor vil det som Moses heller aldri komme inn i det lovede land. Førerens fata morgana sviner og synker nå i fremtidsorkenens sand.

NAVNE:
slag
nordm
quis
r i r
sling
ordme
ster
r føy
ge be
Joha
n Wig
ustad
Einar
n Arv
PÅ KN
være
n noe
ngrop
ct vå
gange
enfå
l ver
N I D
erstr
hevd
ler n
mot t
fols
full
krie
slik
sc og
LOGN
ct i
Dot
yanga
ver s
rykte
ut fo
orden
unn
er k
hvi
TER
tære
a k
ndo
rtse
de
hsve
blod
erno
seg
ron.
Hit
n vi
mon
tt,
er
r vld
tykker.

RD-ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg til motværge mot tyskerne. I omegnen av Lecco og Bergamo dannet store partigrupper. De holder seg skjult i

Den 8. og den 9. tyske arme befinner seg her i en kritisk stilling og fortsetter retretten på en 150 km. lang front.

Interessen sander seg for øyeblikket om trafikknutepunktet Zlobin, hvor jernbanelinjer fra Morsyr og Bobruisk løper sammen. Den røde har stått i en halvsirkel rundt Zlobin, og man ventet at byen snart vil bli stormet. Tyskerne har i de siste døgn gjort forberedelser til en alminnelig evakuering av linjen Rogatsjev-Zlobin-Kalenkovitji, en linje som den røde har nærmet seg på bred front. Russene har rensket store strekninger av jernbanelinjen Gomel-Minsk, som passerer gjennom Zlobin på vei mot nordvest.

Den nordlige armen i den russiske omringningsbevegelsen i Hvit-Russland nærmer seg på Bobruisk og store tyske styrker står i fare for å isoleres i skogene og sumptarkene mellom Dnjepr og Beresina.

Fasitt for Hvit-Russland. Til tross for at tyskerne har trukket sammen store reserver har de ikke kunnet ordne en fast forsvarslinje, og hele deres forsvarssystem er kommet i ulage.

Vest for Kiev har det okende tyske trykket tvunget russerne til å romme trafikknutepunktet Korosten. von Mansteins motangrep i kilen ved Kiev er fremdeles under utvikling. De tyske terrangvinningene her er kjøpt med dyre tap i mannskap og materiell. Alle disponible styrker er satt inn.

Syd for Kiev holder russerne sine stillinger, men også her går von Manstein til heftige angrep.

Fasitt for Kievfronten. Tyskerne har fremdeles initiativet på denne fronten, men overraskelsesmomentet forsvant mellom fingrene på dem. De russiske troppers taktikk er å slite ut de tyske reservene, som de gjorde i slaget om Kursk i juli måned. Dette vil bli innledningen til en ny utglidning på tyskernes front i Ukraina. Hovedstyrkene av de russiske tanks er ennå ikke satt inn.

Dnjepr-buen. For å lette trykket mot Kiev-fremspringet har russerne gjenopptatt sine angrepsoperasjoner i Dnjepr-buen i stor skala. Det meldes om ny russisk fremrykning sydvest for Kremensjog, hvor russerne har knust en stor tysk tankstyrke. De har nådd fram til et sted som ligger 12 km nordost for Snamenka. Sydvest for Dnjepropetrovsk er tyske motangrep blitt avslått. Mellom Kremensjog og Kiev har russerne utvidet brohodet ved Tjerkassy. Tjerkassy er praktisk talt isolert.

vvv vVv vvv

NORGE. London meldte ikveld om terroraksjonen mot studentene i Oslo uten å gi detaljer som vi ikke kjenner. Det ble tilføyet meldinger fra Sverige, som sier at ialt 65 professorer er arrestert. Dette er ikke bekreftet, men man antar at tyskerne har forsøkt å sikre seg alle professorer og universitetslærere, ialt ca. 200 som er knyttet til Universitetet i Oslo.

Svenske presseuttalelser. Dagens Nyheter: Den 30. november i Oslo slår alle rekorder i terroraksjoner på nordisk grunn. Sverige bør gjøre bruk av andre påtrykningsmidler enn bare det blinde raseri. Socialdemokraten: Aksjonen viser hvor desperat stemningen er blant nasistene i Norge. Svenska Dagbladet uttrykker sin harme over den voldsakt som er begått. Universitetene i Uppsala og Lund flagger idag på halv stang som uttrykk for sin medfølelse.

OFD FOR DAGEN. Kaj Munk i et dikt til Norge:

Hvis du saar din sad med taarer
skal med frydesang du hoste.
Gylden host skal Norden vinde
af hvad du har saad med graad.

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 3/12-1943.

SYDFRONTEN. Etter 4 dogns heftige kamper i kystavsnittet ved Adriaterhavet har den tyske motstand brutt sammen langs en nesten 40 km. bred front. De tyske troppene, som like til det siste har forsvart seg hardnakket, er kastet overende og befinner seg nå på retrett mot nord og mot nordvest mot Pescara og Popoli. Av den planlagte vinterlinjen mellom kysten og Apenninene gjenstår bare noen få motstandsreder, mens hovedstyrkene viker tilbake under det kraftige trykket fra den 8. arme. Retretten har ennå ikke gått over til uordnet flukt, og tyskerne forsøker sine å bremse Montgomery ved å lagge mengder av landminer, tankfeller og sprengte veier og roer bak seg. Den 8. arme må kjempe under meget miserable værforhold men er tross dette kommet i ordentlig igang. Castell Fruntano er erobret, og fremrykningen fortsetter langs kystveien.

Flanketruslen mot tyskerne på vestkysten vokser samtidig som den 5. arme har intensivert sine frontalangrep mot de tyske stillingene i nærheten av nøkkelstillingen Cassino. Den 5. arme har gjort gode fremskritt langs hovedveien Capua - Roma.

På begge fløyer er både det taktiske og det strategiske flyvåpen i livlig aksjon. I løpet av de siste 24 timer har de fløyet inn over de fiendtlige linjene med mindre enn 10 minutters mellomrum. Blant fjernere mål nevnes et ytterst heftig slag mot Marseille. Fiume er også bombet.

Allierte flåtestyrker har bombardert havnebyen Durazzo i Jugoslavia.

Fasitt. Montgomery uttaler at den 8. arme ikke bare har brutt dypt inn i men også igjennom den tyske vinterlinjen på østavsnittet, og at operasjonene utvikler seg i en gunstig retning for den 8. arme. Alt tyder på at den tyske overkommando også regner med et samlet angrep fra den 5. arme, i stil med det som er satt igang av den 8. De allierte tropper viser en ypperlig offensivånd.

VESTFRONTEN. Amerikanske bombefly angrep torsdag igjen Solingen, som er sentret for stålindustrien i Rhinland. Tyske flyklasser og industrimål i Frankrike, Belgia og Nederland og skipsfart utenfor Brest ble også angrepet. Miner ble lagt i fiendtlige farvann.

Det britiske flyvåpen angrep Berlin natt til fredag med store styrker. Det var det 6. angrepet mot Berlin på 14 dager. Mosquitofly angrep mål i Vest-Tyskland. 41 bombefly gikk tapt. Nærmere enkeltheter foreligger ikke.

Britiske bombefly var over Tyskland 24 netter i november måned. 163 allierte fly gikk tapt. Dette er det laveste tall i noen måned siden mars i år. I forrige måned bygget amerikanske fabrikkker 9.000 fly. Det er ny rekord. Den største økning fant sted i byggingen av svære bombefly.

ØSTFRONTEN. Den røde har opprettholdt sitt heftige trykk mot de tyske linjene også etter at høsten mer og mer er gått over til vinter. Kampene utkjempes nå i snesørpe på den hvit-russiske fronten og i søle på den syd-russiske. Til tross for de vanskelige værforhold fins det intet som tyder på at kampene i øst skal avta i styrke eller omfang.

Dnjepr-buen. Slaget om det store trafikknutepunktet Snamenka vokser i voldsomhet fra dagn til dagn. I et Moskva-telegram heter det at bare i få tilfeller under det store felttoget i øst har et jernbaneknutepunkt vært av så enorm betydning for den tyske armeen som Snamenka. Gjennom denne "solar plexus" passerer all jernbanetrafikk til de tyske armeene i Dnjepr-buen, som er blitt av livsviktig betydning etter at landeveiene er gått over i bunnløse morasser. Den røde har er iferd med å sprengne den tyske motstanden på innfartsveiene til Snamenka. Den er iferd med å bli omringet

NAVNE:
slag
nord
quis
r i r
sling
ordme
ster
r føy
ge be
Joha
n Wig
ustad
Einar
n Arv
PÅ KN
være
n noc
ngrep
et va
gange
entab
l ver
N I D
erstr
hevd
ler n
mot t
felse
full
kris
slit
se og
LOGI
et i
Dot
yanga
ver s
rykte
ut fo
crder
unn e
er ka
hvi
TER
tære
a k
ndo
rtse
de
nsvei
blod
erno
seg
ron.
Hit
n vi
mon
tt,
er
r vlu
tykker.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg til motværge mot tyskerne. I omegnen av Lecco og Bergamo dannet store partigrupper. De holder seg skjult i

NASISTENE SATTE FYR PÅ AULAEEN.

Det hersker ingen tvil om at Aulabrannen, som bruktes som motivering for masserassiaene og den planlagte deporteringen av studentene, var et verk av nasistiske provokatorer. Avsløringen av provokasjonen er lettet ved de "regifeilene" som er kommet tilsyne. Av Aftenpostens tillegg til det offisielle brannkommuniké fremgår det at brannen ikke ble oppdaget ved vanlig brannalarm, men at brannvesenet ble alarmert ved anonym telefonoppringning. Fra annet hold er det slått fast at nattvakten ved Universitetet ikke har alarmert brannvesenet. I brannkommunikéet står det at da brannvesenet kom fram var det ikke mulig å se røyk utenfra, men da brannbilene anvendte lyskasterne, kunde man se den tykke røyken fra midtbygningen. Man måtte altså bruke lyskaster for å oppdage brannen, og da det ikke kan antas at den som anmeldte brannen var utrustet med lyskaster, så må vedkommende hatt kjennskap til brannen på annen måte.

Et annet bemerkelsesverdig forhold er at straks etter brannen het det at det var kommunister som hadde satt fyr. Denne anklagen ble slynget ut så hurtig at det var umulig at påstanden kunde bygge på bevismateriale som var samlet av politiet. Politiet har heller ikke kunnet gi noen opplysning om gjerningsmennene. Man nøyer seg med å konstatere at brannen var påsatt.

Forklaringen til brannen er de sterke motsetninger som har gjort seg gjeldende blant ledende tyskere og blant quislingene om hvilken politikk som skulde føres mot universitetet. Den aggressive fløyen, som hovedsakelig støtter seg på gestapo og Germanske SS Norge, har avgjort striden ved å skape en situasjon som har gjort det mulig å gå til brutale forholdsregler. I forbindelse med dette kan det også nevnes at tyskerne allerede for flere uker siden krevde at Universitetets register over studenter fra 1935/36 og 1937 skulde utleveres. Senere forlangte man en oppgave over samtlige studenter som studerer ved Universitetet våren 1943 med navn, adresse og øvrige opplysninger. På denne måten skaffet gestapo seg materiale til massearrestasjonene.

SVENSK PROTEST I BERLIN MOT STUDENTAKSJONEN.

Det svenske utenriksdepartement meddeler: Utenriksministeren har onsdag fremført følgende til den tyske minister i Stockholm: Den svenske regjering har med største bekymring fått underretning om de innledede forholdsregler mot studenter og lærere ved Oslo Universitet. Den kan ikke avstå fra å henstille inntrengende at disse forholdsregler innstilles. Aldeles særskilt gjelder dette den tilkjennagitte hensikt å sende studentene ut av landet. I de fortsatte svensk-tyske forbindelsers interesse appellerer regjeringen til den tyske regjeringen om å imotekomme det svenske folkets kjente, dype ønske på dette punkt.

ANDRE SVENSKE STEMNER.

I RIKSDAGENS FØRSTEKAMMER. Herr Ohlin, f.p., uttalte: "Med forferdelse og avsky har det svenske folket hørt om den nye voldsdåd som den tyske okkupasjonsmakten har besluttet å utføre i Norge. Aksjonen mot den norske universitetsungdommen kan bare karakteriseres som en terroraksjon, som strider mot all lov og rett. For svensk opinion vil det føles som et utålelig trykk, hvis vårt lands regjering skulde unnlate å gjøre alt som kan gjøres for å hindre den planlagte deportasjonen og fortsatte aksjoner av denne sort. Sveriges regjering har like fra stormaktskrigen begynte gjort det klart at tross vårt lands nøytralitet er forholdsregler som er rettet mot våre nordiske broderfolk ikke Sveriges uvedkommende. Det må derfor anses for å være vel motivert at regjeringen nå fullfører denne politikk ved hurtig å gripe inn til støtte for vårt nabofolk med de midler som er mulige innenfor rammen av den svenske utenrikspolitikens hovedlinjer."

Herr Ohlin uttalte videre at den svenske regjering burde erklære overfor Tyskland at Sverige er villig til å motta de norske studenter. En slik henvendelse burde finne sted på en måte som med til-

lig alvor klarla at et negativt svar vilde bringe alvorlige forstyrrelser i forbindelsene mellom Norge og Tyskland, f.eks. på det handelspolitiske området.

I RIKSDAGENS ANNETKAMMER. Herr Lundh, høyre.: "Etter meddelelser som er gjengitt i dagspressen, okkupasjonsmyndighetene i Norge grep inn mot lærere og studenter ved Oslo Universitet på en måte som har vakt dyp indignasjon i vide kretser i vårt land. Ifølge pressens opplysninger skal de arresterte studenter nå overføres til Tyskland. I denne situasjon bør det vise seg som en bydende plikt for svensk statsledelse å intervensere til fordel for de arresterte."

Reaksjonen i svenske universitetskretser er sterk. Professorene ved Göteborgs Høgskola har gitt følgende erklæring: "Göteborgs Høgskolas professorer har med dyp indignasjon mottatt underretningen om okkupasjonsmaktens nye opprørende voldshandlinger ved Oslo Universitet. De uttrykker sin avsky for de brutale metoder som de tyske okkupasjonsmakter i Norge har grepet til i sin kamp mot den norske kulturens målsmenn. De forsikrer professorer og studenter ved Oslo Universitet om sin solidaritet med dem i deres kamp for nasjonal og åndelig frihet!"

Rektor ved Uppsala Universitet, professor Nils von Hofsten, i en radiotale onsdag: "Aksjonen ved Oslo Universitet utløste sorg, ja fortvilelse ved våre universiteter og høyskoler. Vi føler åpent som om dette slag, som jo er et slag mot Norges intellektuelle og åndelige liv, har rammet oss selv. Etter den første lamende følelsen, føles det som en plikt å foreta noe. En henstilling i denne retning er idag gjort til rektorene for svenske universiteter og høyskoler og av representanter for studentforeningene. Det bør kanskje også sies at svenske universiteter, høyskoler og studentforeninger uten den minste tvil er villig til å motta de norske akademiske studenter, hvis spørsmålet kan løses på denne måten."

Göteborgs Høgskolas rektor, professor Curt Weibull: "Tyskland har riktad ett dråpslag mot Norges vetenskap och kultur. Protester Åro i denne situasjon av föga eller intet värde. Det enda som möjligen begrips i Tyskland er: Ett avbrytande av alla vetenskapliga och kulturella förbindelser med Tyskland. Bryt dessa förbindelser!"

Handelshögskolans rektor, professor Hadar Berglund, fremholder at det er meget nedslående at okkupasjonsmakten på det kulturelle området skal ta slike former som det har gjort i Norge. Det er vanskelig å begripe meningen med det. Det er overgrep av en slik art at man i Sverige står helt fremmed overfor dem.

Rektor ved Chalmers Tekniska Högskola, professor Gustaf Hoesjer, uttaler også sin dype indignasjon og fremholder bl.a. de store vanskeligheter som er skapt for fremtiden i forbindelsene mellom Norge og Tyskland på grund av det som er hendt.

En svensk avis skriver at arrestasjonene vil bli oppfattet som et signal til skjerpet kamp. Den fremholder hvorledes det er lykkes tyskerne å forvandle verdens fredeligste og vennligste folk, danskene, til et folk av oppfinnsomme, dristige og hensynsløse sabotører. Den skriver videre at tyskerne kjenner ikke de nordiske folkene, at okkupasjonsmakten er maktesløs i sitt blinde raseri og sier til slutt om Tertoven at han har stelt seg så ilde at tyskerne drar mere og mere ut over seg. Tertoven kan ikke la være å gripe til voldsforholdsregler. Hvis han ikke gjør det, så mister han all makt, for hans makt hviler bare på vold. Hvis han griper til mere vold, så øker han hatet og motstandsviljen.

Det får icke stannas och tvekas, när det inderste i oss dor.

Så låt oss ropa tillsammans, med makt, så herrarne hör:

Vi kan icke tåla oss längre med allt som skedd och sker.

Vi er icke vana at blygas, vi orkar det icke mer.

NAVNE
slag
norden
quis
r i r
sling
ordme
ster
r foy
ge be
Joha
n Wig
ustad
Einar
n Arv
PÅ KN
være
n noe
ngrop
et va
gange
enfæ
i ver
N I D
ersti
hevd
ler n
mot t
fols
full
kri
slip
sc og
LOGN
ct i
Dot
yanga
ver s
rykte
ut fo
orden
unn
er d
hvil
TER
tære
å kn
nde
rtse
del
hsvet
blod
erne
seg
ren.
Hit
n vi
mon
tt,
er,
r vlt
tykker.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg til motværge mot tyskerne. I omegnen av Lecco og Bergamo dannet store partigrupper. De holder seg skjult i

av tre russiske kolonner fra nord og øst. Blant de byer og landsbyer som russerne har erobret er Dmitrovka, ca. 7 km. nord for Snamenka. En eventuell erobring av Snamenka ventes å føre til katastrofale virkninger for de tyske divisjonene som ennå holder stillinger ved Krivoj Rog og Nikopol.

Tjerkassy-området. Hver kilometer den røde hær rykker fram i området ved Snamenka bringer den nærmere en sammenslutning med de styrker som har etablert sitt brohode utenfor Tjerkassy. Tyskerne viser at de er på det rene med den faren som truer dem fra brohodet ved Tjerkassy ved å kaste inn masser av tanks, motorisert artilleri og infanteri for å beskytte sin nordlige flanke i Dnjaprbuen. Her går kampene for seg i strålende solskinn, og luftkampene har som følge derav øket i styrke. News Chronicles Moskva-korrespondent telegraferer om kampene ved Tjerkassy at de driver hurtig mot en kulminasjon, og at dusinvis av tyske motangrep er knust av den røde hær, som lukker ringen om byen. Korrespondenten legger til at kampene ved Tjerkassy og Snamenka for øyeblikket dominerer kampbilledet i øst. Offisielt blir det innrømmet i Berlin på torsdag at den tyske arme syd for Kremensjug hadde måttet trekke seg tilbake til nye stillinger overfor det intense russiske trykket.

Motoffensiven. Vest og sydvest for Kiev ser det ut til at kampene i allfall for øyeblikket er avtatt litt. Begge sider er iferd med å omgruppere sine styrker, og man venter at kampene når som helst kan blusse opp igjen. Reuters militærmedarbeider skriver: Det er fåfengt å benekte at tyskerne har hatt fremgang ved Korosten, men på den annen side bør man ikke overdrive betydningen av at denne byen er erobret. Korosten var sammen med Sjitomir yttergrensen for general Vatutins hurtige fremrykning etter erobringen av Kiev. Hurtigheten ble vunnet til dels på bekostning av kraften, og tyskerne, som innså truslen mot sin siste direkte fortindelse med Dnjaprbuen ved Berditsjev, kastet inn alle sine reserver.

Hvit-Russland. Tyskerne gjør her besluttosom motstand nord for Pripet-sumpene i traktene omkring Zlobin og Rogatsjev. De russiske troppene går i tre hovedretninger mot Zlobin, hvor tyskerne fremdeles holder et sammenskrumpende brohode på Dnjepers østbredd. Også i retning mot Mosyr og Kalenkovitji har russerne kunnet notere terrengvinninger under fremrykningen i Pripet-dalen. Under kampene torsdag befrikk russerne over 80 steder og 1.500 tyskere falt. Ved nedre Pripet er flere steder erobret, deriblant Narovlja.

Fasitt. Russerne er unekkelig rammet av et mindre bakslag i området vest for Kiev, men rapporter fra alle andre frontavsnitt talar om fremgang og fortsatt trykk mot fienden.

vvv vvv vvv

DE TRE STORE. I skyggen av pyramidene har tre av de fire store - Roosevelt, Chiang Kai Shek, og Churchill - avsluttet en 5 dagers konferanse sammen med den største forsamling av allierte militære og politiske sjefer som noensinne har forekommet. I kommunikeet heter det at man "kom overens om de fremtidige operasjonene mot Japan". Japan skal berøves alle territoriale erobringer som er gjort etter 1914. Chiang Kai Shek er allerede tilbake i China. De to andre store reiste søndag til ukjent bestemmelsessted.

Resultatet av de nuværende konferansene kan antas å bli at de allierte nå samordner sine krefter, som nå er mobiliserte til det ytterste, for å fremtvinge den endelige avgjørelse både i vest og øst, knuse nasismen og den japanske imperialismen og legge grunnlaget for en ny fredelig orden så langt dette er mulig.

ORD FOR DAGEN. Alle motsetninger og divergenser må nå legges tilside. Alle hjemmefrontens krefter må samles i en fanatisk offervilje for å nå vårt felles store mål:

DET FRIE NORGE.

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 6/12-1943.

SYDFRONTEN. Den 5. armés lenge ventede offensiv begynte torsdag kveld, da angrepet ble satt inn mot tyskeres stillinger i fjellene i Midt-Italia. Forut for angrepet gikk et av de heftigste artilleribombardementer som er foretatt i det italienske felttoget. Den oddleggende ild ble konsentrert til områder nord for Mignano, hvor 650 kanoner hamret uavbrutt løs på de tyske stillingene som en forberedelse til infanteriets angrep. Ved offensivens begynnelse måtte general Clarks soldater bokstavelig falt klippe seg fram gjennom de tyske piggrådspæeingene. Alger-kringkasteren erklarte søndag kveld at den 5. arme ifølge et ekstrakommunikat fra hovedkvarteret har brutt inn i de sterke tyske stillingene på Monte Camino og Monte Maggiore. Tre av de største høydene i Monte Camino-området er nå i de alliertes hender. Radio France i Alger erklarte senere at den 5. arme har slått en dyp bresje i den tyske vinterlinjen nord og syd for Monte Camino.

På den 8. armés front er byene Freglio og Lanciano erobret. Byen Orsogna ble erobret av de allierte, men skal ifølge telegram fra Reuters spesialkorrespondent være gjenerobret av tyskerne. Forbitrede kamper raser nå om Orsogna, som ligger 15 km. fra Sangro. De siste meldinger sier at tyskerne har fått store forsterkninger fram til den 8. armés front, og at harde kamper utkjempes. Tross ugunstig vær er nye fremstøt gjort ved kystavsnittet, og briterne er fremme ved Moroalven. San Vito Chietino er erobret. Av de 9 tyske divisjoner som kjemper på den italienske fronten står de 4 mot den 8. arme.

Av spesielle flyangrep nevnes angrep mot flyplassen i Casale, havner på den dalmatiske kysten og kommunikasjoner i Italia. Flyoperasjonene hemmes av dårlig vær.

Ciano henrettet. Det schweiziske telegrambyrå meddeler fra Chiasso at grev Ciano er henrettet mandag morgen. Han var anklaget for høyforræderi og ble dømt til døden av en republikansk-fascistisk spesialdomstol. Det erklæres at hverken Mussolini eller grevinne Edda har grepet inn til hans fordel. Han holdt seg oppreist, rolig og verdig både under rettergangen og eksekusjonen.

Fasitt. Både den 5. og den 8. arme fortsetter å presse seg fram tross besluttosom motstand. Kesselring har sperret veien til Roma med alle med de menn og kanoner han kan oppdrive og med all den strategi som han er i besiddelse av.

VESTFRONTEN. Under angrepet mot Berlin natt til fredag ble det kastet 1.500 tonn spreng- og brannbomber. Store industriområder ble fullstendig ødelagt.

Natt til lørdag rettet en stor styrke britiske bombefly et voldsomt angrep mot Leipzig og omegn. 1.500 tonn spreng- og brannbomber ble kastet over industridistriktet. Berlin ble samtidig utsatt for et divergerende angrep av Mosquitofly. De tyske jagerflystyrkene ble dirigert over Berlin i den tro at hovedangrepet siktet dit. Hovedstyrkene passerte imidlertid, fløy videre og møtte liten flymotstand over Leipzig. 23 bombefly savnes.

Besetningen på et av bombeflyene omtaler at en kjempeeksplosjon kunde iakttas i Leipzig. Det formodes at et gassverk er sprunget i luften. Et speiderfly som befant seg over Leipzig lørdag ettermiddag rapporterer at man tydeligvis ennå ikke var blitt herre over ildebrannene. Røyk steg opp i 6.000 meters høyde. Føreren hadde passert den tyske grensen på hjemveien før han så det siste av røyken fra de veldige ukontrollerte brannene.

Natt til søndag angrep Mosquitofly mål i Vest-Tyskland. 1 fly savnes.

Amerikanske jagerbombefly har angrepet flyplasser i Nederland. 7 tyske fly ble skutt ned.

NAVNE
slar
nord
quis
r i r
sling
ordme
ster
r iøy
ge be
Joha
n Wig
listad
Einar
n Arv
PÅ KN
være
n noc
ngrop
ct va
gange
entab
l ver
N I D
erstr
hevd
ler n
mot t
fols
full
kri
slik
sc o
LOGN
ot i
Dot
yanga
ver
rykte
ut fo
cræ
unn
er k
hvil
TER
tære
å n
nde
rtse
de
hsve
blod
erno
seg
ren.
Hit
n vi
mon
tt,
er
r via
tykker.

RD-ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg til motværge mot tyskerne. I omegnen av Lecco og Bergamo dannet store partigrupper. De holder seg skjult i

BOMBINGEN AV BERLIN.

Den totale krigen trer nettopp nå fram i hele sin nakne vederstyggelighet. Det fins nok av mål i Berlin som er "legale" fra den moderne krigskunstens synspunkt. I Berlins sentrum, spreddt over bare noen få kvadratkilometer, ligger så godt som alle de institusjoner som representerer de viktigste delene av det tyske krigsmaskineriet. Berlin rummer store deler av den tyske krigsindustrien og beskjeftiger hundretusenvis av mennesker. Her stråler hele det nordtyske jernbanenettet sammen, som pumper krigsmateriell og soldater til "festningens" forskjellige deler. Men her er også normalt ca. 5 millioner mennesker som er uloselig infiltrert i fabrikker, ambetsverk og jernbanestasjoner.

Å få dette hjertet og nervesentret til å opphøre å fungere proklameres nå som de alliertes nærmeste krigsmål. Det tyske statsmaskineriet skal slås i stykker, ministeriene og de sentrale ambetsverkene skal tvinges til å forlate Berlin med restene av sine arkiver. Fabrikkene skal ødelegges, jernbanestasjonene skal ødelegges. Byrden av å ta hånd om hundretusenvis av utbombede skal ytterligere belaste de tyske myndighetene. Som ennå et plus kommer den beregnede moralske nedbrytningen, som bombingens redsler og lidelser skal bewirke.

Det er neppe noen tvil om at de bombingene i Berlin som nå er satt igang, er de alliertes hittil største forsøk på "å bombe Tyskland ut av krigen". Fremgangsmåten er metodisk og etappevis. Det er ingen tilfældighet at hovedstaden er skånet forholdsvis lenge, og at industribombingen i Vest-Tyskland kom i første rekke. Disse vidstrakte områder lå lettest til og var dessuten ganske vanskelig å forsvare. De allierte visste også at bombingene av rikshovedstaden lettest vilde framkalle repressalier. De passet seg for å gjøre samme feil som Goring da han ga signalet til angrep på London uten at die Luftwaffe disponerte over den enorme overmakt som krevdes for å betvinge kjempebyen. Når denne serien av fryktelige slag rettes mot Berlin, kan man derfor være temmelig overbevist om at de ikke foretas før de allierte har samlet så veldige reserver at programmet kan fullføres, uavhengig av alle tap som kan betegnes som normale. Været er heller ingen hindring som før. Det forholdsvis lille antall nedskutte fly viser også at det tyske luftforsvaret er i en bolgedal for tiden. Det eneste gjengjeldelsesmiddel er motangrep i et slikt omfang at motstanderen settes ute av stand til eller avskrekkes fra sine angrep. Men ennå venter man på Tysklands "hemmelige" våpen, enten dette våpen eksisterer bare i propagandaskildringene eller det trekker ut med fremstillingen av det. Inntil videre er Tyskland i allfall ute av stand til å avverge de fryktelige slag.

Når disse kan utdeles, på et tidspunkt som er så pass ufordelaktig for luftkrig som det nåværende, så undrer man seg over hvordan stillingen skal bli ut på vårkanten, da etter tidligere begreper den egentlige "bombsesongen" inntrer. De allierte samler sin styrke, formodentlig med tanke på invasjon. Bombingene av Hamburg og Berlin gir en forestilling om den styrken som en slik invasjonsbombing vil bli ført med. Men før invasjonen finner sted, vil man sikre seg mot alt for store tap ved først å bombe istykker så meget som mulig av de tyske kraftkildene. Hvor ødeleggende disse raidene enn er, hvis man ser hen til volumet av rasserte husmasser, så ser det dog ut til at den rent materielle effekten, uttrykt i prosentvis reduksjon av den tyske krigsproduksjonen, er mindre enn man i alminnelighet forestiller seg. En lang og uhyggelig prosess kan således stå igjen før Tyskland kan betraktes som "invasjonsmodent". Berlins ødeleggelse kommer naturligvis ikke uventet på nasistene, men ingen motforholdsregler kan oppveie den moralske virkningen av dette slag. Endog hos tyskerne selv kommer det til å utrydde den siste gnisten av tro på tysk seier.

SVENSK SVAR TIL RIBBENTROP.

I sitt svar på den svenske regjeringens note i anledning terroraksjonen ved Oslo Universitet, uttalte Ribbentrop til den svenske charge d'affaires i Berlin bl.a.: "Den tyske regjeringen ser seg ikke istand til å drøfte den slags spørsmål med den svenske regjering. Den må be den svenske regjeringen om i fremtiden å avholde seg fra inblanding i tysk-norske spørsmål".

En svensk avis gir på lederplass følgende kommentar til dette:

Slagkraften i argumentet at Sverige ikke gjorde noeenting "da England ved sine angrepshandlinger mot Norge drøe Skandinavia inn i krigen" er imidlertid ikke tilstede. Den tyske myten i dette spesielle tilfellet, er så grundig gjendrevet at det vitner om en skrikende mangel på saklige grunner når Ribbentrop må gripe til slike nødutveier. Hele den tyske argumentasjonen er advokatyr, og som sådan ikke engang elegant. Det vilde imidlertid være for meget forlangt hvis man ventet at det på det hold skulde erkjennes at politikken i Norge har slått fullstendig feil. Den saken er dog de tyske makthavere i Norges fullstendig klar over, og fra dette er deres desperasjon vokset fram. Feilgrepene er øket med ennå et, verre enn alle tidligere.

Det eneste oppriktige i svaret er dets innhold: "Dette angår dere ikke". Avisen fortsetter: Hva vi bør mene eller ikke mene avgjøres imidlertid her og ikke på det stedet hvor det tyske utenriksdepartementet holder til. Når det hensynsløse overgrepet er satt inn mot forskningens og den frie tankens representanter, er det ikke bare mot en enkelt nasjon slaget er rettet. Det sikter mot noe langt større og høyere, mot noe som nasismen frivillig har avstått fra og nå ikke lenger forstår. Det er verdier som Norge betrakter som uforgjengelige, og om dem står vi i ubrytelig fellesskap, hvilke meningsforskjeller som ellers kan splitte det. Det er den ånd som Tysklands herrer nå i en rekke av år har forsøkt å underkue i Norge og Danmark uten å kunne oppnå hva det hensynsløst trakter etter.

Saken angår oss - den er en hjertesak. Slik er den også oppfattet i vide kretser, og den svenske regjeringen var bare folkemeningens stemme. Hvis vi kanskje før har vært tause da vi burde ha talt, så fins det den gang ingen tvil om vår mening. Den er uttalt og vil ytterligere bli bekræftet fra mange hold. Denølge av indignasjon som i disse dager drar over Sverige, er ikke blåst opp av noen agitatorer eller noe propagandaministerium. Den er oppstått spontant og lar seg ikke betvinge ved noe maktsprog.

Det tyske styret går sin egen vei. Det lytter ikke til advarende stemmer. Slik er dets vei. De svenske regjeringens tiltak var et forsøk på å stanse en forholdsregel, som hvis den fullføres, blir et ytterligere bidrag til den fordømmelsesdom over Tysklands fremferd som vil bli felt av samtiden og bekreftet av fremtiden.

v v v v v v v v

SCHWEITZISK PROTEST. I Zürich har det vært holdt et møte av 3.000 studenter som protesterte mot overgrepene mot studentene i Oslo. Rektor ved universitetet uttalte: "Da vi fikk vite hva som var hendt og skulde skje med Oslos studenter og professorer, feiet enølge av indignasjon og sympati gjennom vårt folk. Det gjelder ikke her om vi har rett til å tale eller ikke. Vi kan ikke og må ikke reagere på noen annen måte. Det er vårt universitets plikt å bryte tausheten og la våre Oslo-kolleger vite at vi står ved deres side. Deres sak er vår sak."

HELSINGIN SANOMAT skriver i en leder: Det er selvfølgelig at forholdsregler som er rettet mot et nordisk universitet, vekker indignasjon overalt i Nordens kulturelle kretser og også hos oss.

v v v v v v v v

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg til motværge mot tyskerne. I omegnen av Lecco og Bergamo...

NAVN: slar, nordm, quis, r i r, sling, ordme, ster, r føy, ge be, Joha, n Wig, ustad, Einar, n Arv, PÅ KN, være, n noc, ngrop, et va, gange, onfab, l ver, N I D, orstr, hevd, ler n, mot t, felsc, full, kria, slip, sc og, LØGN, et i, Dot, vanga, ver s, rykte, ut fo, cræe, unn a, er la, byil, TER (, tære, å k, nde, rtæe, del, hve, blod, erno, seg, rop, Hit, n vi, mon, tt, er, r via, tykker.

ØSTFRONTEN. Den røde hær har satt igang et besluttosomt og iherdig angrep for å drive tyskerne ut av Hvit-Russland. Reuters spesialkorrespondent i Moskva sier at den tyske motstanden øst for Zlobin er iferd med å brytes. Russerne står nå mindre enn 15 km. både fra Rogatsjev og Zlobin. En annen russisk styrke, som går fram fra Propoisk, har nådd et punkt 32 km. fra Mogilev. Dagens frontrapporter melder at kampene utkjempes på innfartsveiene til Zlobin. Tyskerne kjemper forbitret for å holde brohodet på Dnjeprs østbredd, men de drives tilbake meter for meter. Byen Chaltch, som ligger på jernbanen til Zlobin, er erobret. Hele den vestlige bredd av elven Sosj mellom Gomel og Propoisk er nå på russernes hender.

Fra kampområdet vest for Kiev foreligger det ingen nye meldinger.

Dnjepr-buen. Snamenka trues nå fra to hold. De russiske troppene har tatt seg over jernbanelinjen fra Dnjepropetrovsk til Krivoj Rog nedenfor Alexandria og står nå rede til et støt i nordvestlig retning mot Snamenka eller også til en offensiv fram til hovedlinjen fra Nikolaev. Under hensyntagen til at de øvrige jernbaneknutepunktene syd for Kremetsjug er erobret av russerne, vil en avskjæring av denne linjen være like effektiv som erobring av Snamenka.

I Tjerkassy-området bruker tyskerne store tankavdelinger i sine motangrep. Fem angrep etter hverandre ble brutt av russerne i løpet av et døgn.

Ved Dnjeprs munding har tyskerne gjort et forgjeves landingsforsøk på Kinburn-landtungen. Landsetningsavdelingen ble fullstendig revet opp. Kinburn er en liten russisk festning ved Dnjeprs munding. 700 tyskere ble drept og 500 tatt tilfange.

På Krim fortsetter kampene med fremgang for russerne. De heftigste kamper pågår ved Kertsj. I det indre av halvøya har russiske geriljastyrker opprettet sine egne luftruter mellom sine forskjellige støttepunkter.

v v v v v v v

TEHERAN-ERKLÆRINGEN. Vi, presidenten for De forente Stater, statsministeren for Storbritannia og presidenten i folkekommissarienes råd i Sovjet-Sanveldet har vært samlet til møte i flere dager i hovedstaden til vår allierte Iran, hvor vi har utformet og bekreftet vår felles politikk. Vi gir uttrykk for vår beslutning om at våre folk skal samarbeide under krigen og i den freden som kommer. Vi har samstemt våre planer for å ødelegge de tyske væpnede styrker. Vi er blitt fullstendig enig om rekkevidden og tidfestingen for de operasjoner som vil bli foretatt fra øst, vest og syd. Ingen makt på jorden kan forhindre oss fra å ødelegge de tyske armeer til lands, deres ubåter til sjøs og deres krigsindustri fra luften. Våre angrep vil bli hensynsløse og tiltagende. Den overenskomsten vi her er kommet til garanterer at seiren vil bli vår. Med hensyn til freden er vi sikker på at vårt samarbeid vil medføre varig fred. Vi er fullstendig klar over uet store ansvaret som hviler på oss med hensyn til å skape en fred som vil bli hilst med bifall av det overveldende flertall av verdens befolkning fordi den vil bannlyse krigens lidelser for mange generasjoner. Vi vil ønske alle velkommen som av eget ønske vil være med i en verdensfamilie av demokratiske stater. Vi kom hit fylt av håp og besluttosomhet. Vi forlater hverandre som venner både når det gjelder kjensgjerningene og våre tanker og mål for fremtiden.

ORD FOR DAGEN. Deres ære - det er en uniform, som skredderen har sydd til dere. Deres samvittighet og deres menneskelighet har man tatt ifra dere - og som erstatning har deres fått et jernkors til å henge på hjertets plass. Er dere fornøyd med byttet?

Axel Kielland: Om et folk vill leva.

v v v v v v v

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg til motværge mot tyskerne. I omegnen av Lecco og Bergamo dannet store partigrupper. De holder seg skjult i

11 DEC. 1943

4507

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 8/12-1943.

Mappe 9
Eksepl. 8-12.
Arg. 1943.
O.V.

a

SYDFRONTEN. De kampene som nå raser både på den 5. og den 8. armers frontavsnitt, kalles av krigskorrespondentene for de voldsomste og blodigste kampene i hele det italienske felttoget. En korrespondent sier at sammenstøtene i fjellterrenget syd for Roma kan sammenlignes med de harde oppgjørene på Østfronten. Den 8. arme er innviklet i forbitrede kamper med 5 tyske divisjoner, mens den 5. arme må møte 4 divisjoner, deriblant den nyinnsatte 19. pansergrenaderdivisjon. Tyskerne byr hardnakket motstand på begge fløyer, og tapene i falne og sårede er meget store.

Den 8. arme angriper langs en 25 km. bred front og har etter harde trefninger forsert elven Moro. Den siste naturlige hindring foran havnebyen Pescara er dermed overvunnet, og kampene raser rundt den store landeveien mot Roma. Tre tyske forsøk på å tilintetgjøre brohodet på nordsiden av Moro er slått tilbake, og den 8. arme står i faste stillinger syd for byen Ortona. Fronten løper fra Ortona ca. 25 km. inn i landet, hvor tyskerne er gått i stillinger i fjellene. Ca. 10 km. inn i landet går kolonner mot trafikknutepunktet Chieti, som ligger ved hovedveien til Roma. I allierte militærkretser venter man at Montgomery etter å ha nådd Pescara-Chieti-linjen, vil boye av mot vest i et flankeangrep mot de tyske stillingene rundt Roma.

Den 5. arme kontrollerer nå Camino-fjellene og Monte Maggiore-massivet. Kampene bolger fram og tilbake på begge sider av den store landeveien til Roma. Området rundt de høye fjellkammene har vært skueplassen for ytterst dramatiske kamper, og stillingene har byttet eiere flere ganger, for de nå er definitivt sikret av den 5. arme. Den 5. armers nærmeste angrepsmål synes å være byen Cassino, hvis erobring vilde bety at den tyske vinterlinjen i vest er gjennomrutt. Bortenfor Cassino åpner slettelandet seg nesten fram til Roma. Dette forklarer den seighet som tyskerne forsøker å holde disse stillingene med. Alger-kringkasteren sa mandag kveld at den 5. arme truer med å omgå de tyske stillingene i nærheten av Mignano. Nord for Venafro på general Clarks høyre fløy raser det forbitrede kamper langs en front på 25 km.

Frontbilledet. Den 5. arme står i voldsomme nærkamper med en motstander hvis stillinger er bygget ut til sterke fjellfestninger. De tyske forsvarslinjene er gruppert i dybden. Enhver terrengvinning koster blod og svette, og soldatene har et tungt og forferdelig arbeid. Veiene nordover blokeres ikke bare av enkelte fjelltopper, men av hele fjellkjeder. Tyskerne fortsetter å forsvare seg like til det siste, endog når motstanden bak dem er brutt sammen. Til tross for at den 5. arme har gjort betraktelige terrengvinninger, så foreligger det intet tegn på noe umiddelbart forestående tysk sammenbrudd, eller at den tyske motstandsviljen skulde være brutt i noen høyere grad. Terrenget tillater ikke masseangrep med plutselige gjennombrudd av tyskernes linjer. Disse må bearbeides systematisk til de bryter sammen.

Fasitt. Det er hard tysk motstand i Italia og voldsomme kamper, men de allierte rykker fram skritt for skritt.

ØSTFRONTEN. Til tross for store snestormer og tett tåke utvikler den røde hær en stadig livligere aktivitet, især i operasjonsområdet sydvest for Kremetsjug og ved Tjerkassy.

Sydvest for Kremetsjug truer den kraftige russiske offensiven hele det tyske trafikksystemet i Dnjepr-buen med kaos og sammenbrudd, meddeler en Moskva-korrespondent. Kampene raser omkring tre av de viktigste trafikknutepunktene, nemlig Snamenka, Snela og Kirovo. Alexandria og en rekke andre

KOMMENTAR TIL TEHRAN-KONFERANSEN.

Et møte mellom Roosevelt, Churchill og Stalin er i og for seg en begivenhet av verdenshistorisk betydning. Ingen tror at de tre ledende statsmenn i verden reiser tusenvis av kilometer midt under en brennende krig bare for å konstatere at de har møtt hverandre eller for å veksle noen høflighetsfraser.

Fra propagandasynspunkt blir det utsendte kommunikeet på mange hold sikkert en feilregning. Forventningen har vært innstillet på noe mer sensasjonelt. Ryktet sa jo bl.a. at konferansens beslutning skulde kunne ut i en dramatisk og mer presisert oppfordring til Tyskland om å kapitulere, en virkelig "kvartalsbombe", som skulde eksplodere bak den tyske ledelsens rygg og volde ødeleggelse på den indre tyske fronten. Kommunikeets ordlyd gir i allfall ikke noe bevis for at en slik politisk offensiv er påtenkt. Det forhindrer jo ikke at den kan komme senere og i en annen sammenheng.

Det er også lett å påvise hva kommunikeet ikke inneholder. Det er således ganske tydelig at Atlanterklæringen neppe har tjent som forbillede da kommunikeet ble avfattet. Man kan gjenfinne Atlanterklæringens innhold med litt god vilje, skjont i uttynnet form. Men man leter forgjeves etter hvilke stater og folk som etter krigen skal regnes med i den store demokratiske folkefamilien. Er det bare det demokratiske sinnelaget, viljen til å arbeide for å fjerne tyranni, undertrykkelse, slaveri og intoleranse som skal være kvalifikasjonene for medlemskap? De små statene, særlig i Øst-Europa, vilde nok gjerne hatt bedre beskjed på det punktet.

Man tar dog neppe feil, hvis man gjetter på at hovedvekten har ligget på de rent militære problemene. Man husker i denne forbindelse Hulls ord etter Moskva-konferansen, at for de allierte gjelder det først og fremst å vinne krigen, mens de 1.001 grenseproblemer må komme i annen rekke. Det må nå ha vært om å gjøre å koordinere Cairo-konferansens beslutninger - som i første rekke gjalt Middelhavsstrategien og strategien i Det fjerne Østen - med de russiske planene og med planene for et allment angrep mot "festningen".

Marineminister Knox uttalte her en dag: "Krigen holder nå på å komme til det som vi håper er avslutning". Men denne avslutning kan ikke bringes til veie på annen måte enn ved en samstemt, kjempemessig militær anstrengelse fra de alliertes side. Tyskerne har hittil kunnet dra visse fordeler av mangelen på samordning i de alliertes operasjoner. De allierte har gitt seg rundelig tid til å forberede sine operasjoner, og man har kunnet spore en tydelig tendens til å nå resultatene med et minimum av tap.

Kanskje det vil vise seg at utsettelsen har vært mer tilsynelatende enn virkelig. Det Tyskland som nå skal møte det samlede stormangrepet, er potensielt betraktelig svakere enn det Tyskland som et år siden eller mer disponerte over en ubombet krigsindustri. Den indre tilstanden i Tyskland er så langt dårligere enn for et år siden. Bombekrigen har sikkert undergravet ledelsens autoritet i høy grad som motgangene på Østfronten. Sabotasje- og partisankrigen i Europa er nå en betydelig stor belastning enn før. Aller mest betydning har det at de allierte har kunnet mobilisere i full utstrekning sine veldige rustningsressurser til lands og i luften, og at de har skaffet seg et betydelig tannasjeoverskudd.

Den eneste faren som truer de alliertes seier- muligheten av et kraftig bakslag ved de store sjonsoperasjonene - er nå redusert til et minimum. De kampene som nå varsles i øst, vest og syd, kan bli overordentlig harde og blodige, men utgangen i det lange løpet er gitt. Den store angrepsmekanismen kan klikke på et eller annet punkt uten at dette behøver å få noen avgjørende betydning. Fronten lukkes omkring et Tyskland som har brukt størstedelen av sine krefter og hvor nederlagsstemningen hersker, mens de allierte i vest står ferdig til siste runde med friske krefter og med full tillit til den endelige seier.

v v v v v v v v v

UNIVERSITETSTERROREN - TO SVENSKE OG EN NORSK STEMME.

DEN SVENSKE LANDSORGANISASJON. Landssekretariatet for den svenske fagforeningsbevegelsen avga følgende uttalelse på et møte søndag: "Landssekretariatet uttaler de svenske fagforeningers skarpeste forkastelsesdom over den tyske okkupasjonsmyndighetens rettsstridige og kulturfiendtlige aksjon mot Norges akademiske lærere og studenter. - det siste leddet i den terror som ble innledet med hærrettelsene i september 1941. Sekretariatet uttaler samtidig fagforeningenes uforbeholdne tilslutning til de forholdsregler som den svenske regjeringen har tatt for å hindre at aksjonene fullføres. Terrorstyret over Danmark utøves også i stadig mere brutale former. Sveriges arbeidere er beredt til å understøtte enhver innsats fra den svenske statsmaktens side for å bistå det danske folket i dets kamp."

SVENSK IOGT TAKKER REGJERINGEN. Godtemplarordenens eksekutivutvalg uttaler følgende: "Med beklemmelse og harme har Sveriges Godtemplarorden mottatt meddelelsen om begivenhetenes utvikling i Norge. Den brutalitet som aksjonen mot norsk universitetsungdom og norske professorer vitner om, har fremkalt protester også innen godtemplarordenen. Vi retter en takk til den svenske regjering fordi den grep hurtig inn og vi uttaler en forvisning om at intet skal forsømmes innenfor den svenske utenrikspolitikkens ramme for å bringe understøttelse til de uskyldig forfulgte nordmenn".

STATSRÅD HJELMIVET erklarte på en pressekonferanse i London fredag: "I disse mørke dager hilses vi med stor glede og tilfredsstillelse den bestemte reaksjon mot Tyskland som har gjort seg gjeldende i andre nordiske land. Til og med i Danmark og Finland - som mer eller mindre befinner seg under det samme tyske veldet som Norge - er spontane og kraftige protester blitt reist mot tyskernes aksjon. I Sverige er reaksjonen kommet tydeligst til uttrykk. Ikke bare på akademisk hold, men hele det svenske folket har gitt uttrykk for sin sympati med det norske folket i denne saken. Det som nå er hendt viser at den nordiske solidaritetsfølelsen og det åndelige slektsskapet mellom de nordiske folkene er en levende realitet. Vi er særlig tilfreds med at den svenske regjeringen brukte et fast sprog i sin note til den tyske regjeringen".

v v v v v v v v v

STALIN skiller mellom nasistene og det tyske folket og tror på tilvarelsen av en tysk stat etter krigen, men han er absolutt besluttet på å sørge for at Sovjet-Unionen aldri mer skal utsettes for faren av et tysk angrep. En inngående granskning av de tyske fangene i Russland sies å ha vist at millioner av tyskere er besjelet av de nasistiske ideene. Russerne har gjentatte ganger gitt uttrykk for sin hensikt at "omskoleringsprosessen" skal kunne kombineres med anvendelsen av tysk arbeidskraft for å reparere den ødeleggelsen som tyskerne har voldt.

LIT I LASTEN. Vi har mottatt rapporter fra enkelte kontorer her i Oslo, hvor man har gående ulver i fåreklær. Disse tilsynelatende elskverdige og interesserte mennesker er dog hjemmefrontens fiender. Det er disse som i sin nervositet og sladderaktighet skaper unodig uro og usikkerhet blant dem som holder kursen klar og ren uten slingring. Det er disse som til enkelte tider ringer rundt i telefonen for å meddele at "imorgen blir det russia i byen". Dette gjør de selvfølgelig for å gjøre seg interessante, da de selv ikke kan brukes i vår regulære nyhetstjeneste. Disse stygge figurene, som ikke eier frugg av mandighet eller offervilje for vår sak, skal vi helt isolere. Vi vil nemlig ikke ha lik i lasten. Man skal være forsiktig - men ikke redd!

Og så fins det virkelig dem iblant oss som bærer ordet jossing, ja endog kamerat, i sin mund, men som spekulerer i enhver krise og enhver vanskelig situasjon som oppstår. De unnses seg enn ikke for å slå mynt og materielle fordeler av vanskeligheter som møter hjemmefrontens aktive arbeidere. Om dem vil vi ikke bruke unodige ord i vår lille spalteplass - men en dag vil de ikke få det godt. Hold øye med dem. De er våre fiender.

NAVN:

slag, nord, quis, r i r, sling, ordne, ster, r foy, ge be, Joha, n Wig, ustad, Einar, n Arv, PÅ KN, være, n noe, ngrer, Oct va, gang, onfab, el ver, EN I D, ersti, t hevd, ller m, mot t, efelsc, t full, v krig, v slip, lsc or, G LOGI, tet i, Dot, lyan, hver s, rykte, ut fo, order, runn, ter k, t hvil, TIER, itære, d å k, unde, ortge, t, de, chsve, blod, rerno, e seg, aron, a Hit, an vi, mon, Att, ger, er via, stykker.

ORD-ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg mot tyskerne. I områdene av Lecco og Bergamo-

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 10/12-1943.

Mappe 9.

Ekepl. 10.12

Årg. 1943

sterkt befestede tyske støttepunkter er erobret. Truslen mot Snamenka og Kirovo er overhengende. Snamenka er på det nærmeste nøytralisert som sentrum for den tyske trafikken på det østlige Dnjepr-avsnittet. Samtlige jernbaner fra og til byen - så nær som den som går sydvover til Krivoj Rog - er avskåret, og ringen lukkes stadig tettere rundt byen. Også Kirovo står overfor en umiddelbar trussel om å bli isolert. Andre russiske kolonner rykker fram mot Smela langs jernbanelinjen fra Snamenka.

Ved Tjerkassy har tyskerne på det 5. dognet i rekkefølge gått til massive motangrep for å avverge den russiske trussel mot von Mansteins nordføy. Russerne gikk over Dnjepr for en tid siden omtrent 15 km. nord for Tjerkassy, og de har siden svinget av mot syd og sydvest. De har avskåret jernbanelinjen Smela-Snamenka. Den røde har gått til konsentriske angrep mot Tjerkassy, som trues fra nord, vest og syd, mens andre kolonner truer Smela, ca. 30 km. sydvest for Tjerkassy. Før å stoppe disse farlige omringningsmanøvrene har tyskerne ført fram mengder av tanks og angriper med opptil 100 ad gangen. Alle tyske motangrep er hittil blitt avvist med svære tap for angriperen.

Ved Krivoj Rog og Nikopol har den røde har omgruppert sine styrker og går til heftige angrep mot disse tyske nøkkelstillingene. Tross seig motstand er tyskerne blitt presset noe tilbake. Det tyske landstigningsforsøket for noen dager siden på den smale halvøya mellom Dnjepr-deltaet og Odessa - som russerne tilbakeviste med svære tap for motstanderen - antas å ha vært et forsøk på å uroe og rive opp de russiske styrkene som er trukket sammen syd for Dnjepr til et ventet angrep i retning mot Kherson og Nikolaev.

Vest for Kiev har von Manstein gjenopptatt sine angrepsoperasjoner. Tyskerne har her gått til angrep med store tank- og infanteriavdelinger, og kampene er blusset opp igjen med sin tidligere voldsomhet. Etter heftige sammenstøt er de tyske motangrepene brutt sammen, og den røde har holder sine stillinger bortsett fra mindre frontutjevninger.

Hvit-Russland. Tross dårlig vær med sne og tåke har sovjet-troppene gjort nye terrengvinninger. Flere steder er erobret i retning av Mogilev og Bobruisk. Mange tyske motangrep er knust. Russerne kjemper her i det elverike område omkring Dnjepr og Beresina. Lenger mot syd har russerne presset seg ytterligere et stykke nærmere Zlobin og Mosyr. Tyske forsøk på å demme opp for de russiske angrepsbølgene har bare ledet til nye svære tap i mannskap og materiell. Man ventet at russerne vil kaste inn sin vinterarme i Hvit-Russland, og man regner med en intensivering av angrepsoperasjonene her. I de veldige Pripet-sumpene opererer stadig større russiske geriljastyrker, og tyskerne har et tungt og besværlig arbeid med å reparere broer og jernbanelinjer som ved nattetid sprenges i luften av friskarene.

Fasitt. Interessen knytter seg nå nesten helt til de oppgjørene som finner sted i Syd-Ukraina. Etter alt å dømme ønsker russerne å fremkalle en avgjørelse her for vinteren for alvor setter inn. Den hvit-russiske fronten trer midlertidig noe i bakgrunnen.

v v v v v v

TYRKIA. Den tyrkiske president İnönü har avsluttet et 3 dagers møte med Churchill, Roosevelt og Sovjet-Samveldets ambassadør i Tyrkia. Møtet fant sted i Cairo. Det fant sted en nøye granskning av alle problemer, og samtalene var preget av forståelse og gjensidig tillit. De viste at det hersker det høyeste samhold mellom De forente Stater, Storbritannia og Tyrkia i deres holdning til verdens situasjonen. De felles interesser og vennskapet mellom Tyrkia og de tre stormakter ble bekreftet.

OFD FOR DAGEN. General Smuts uttalte onsdag: "Vi står nå absolutt samlet for å oppnå endelig seier. 1944 vil sannsynligvis bli det mest avgjørende år i menneskehetens historie."

v v v v v v

SYDFRONTEN. Begge de allierte armene har gjort nye terrengvinninger i de to siste dogn. Fremrykningen mot nord har funnet sted tross den heftigste tyske motstand, besværlig terreng og dårlig vær. Sakte men sikkert går den allierte dobbeltoffensiven nordover.

Den 5. arme har gjort et dypt innbrudd i den tyske vinterlinjen ved å erobre fjellmassivet ved Mignano på begge sider av den store landeveien mot Roma. Ved bruk av hele alpetropoteknikken har den 5. arme nådd over "Rygen" på de fjellkjedene som hittil har stengt veien til Liridalen. Britiske tropper har helt okkupert Monte Camino og byen med det samme navn på fjellnets nordlige skråninger, mens amerikanerne har rensert høydestrekkningene ved Monte Maggiore. Den siste uken har bydd på en bløsig klatring oppover, men nå er stillingen vendt om, d.v.s. at de allierte nå går utfor bakke mot Liridalen, som åpner seg bare 3 kilometer fra USA-troppenes mest fremste stillinger. Noe pusterut blir det imidlertid ikke tale om. Det er på langt nær ikke hele fjellmassivet som befinner seg i de alliertes hender, og særlig mot nord og vest holder tyskerne ennå sterke stillinger. Erobringen av "rygen" betyr imidlertid at tyskernes vinterlinje er gjennombrutt også på dette avsnittet. Den 5. arme presser seg nå under harde kamper mot det viktige knutepunktet Cassino, som er en av nøkkelstillingene på veien mot Roma. Tyskerne har sterke forsvarsstyrker konsentrert ved Cassino.

Den 8. arme har drevet tyskerne vekk fra linjen ved elven Moro, og den rykker videre opp mot Pescara. Tyskerne har gått til gjentatte motangrep for å forsøke å drive de allierte tilbake over elven, men alle angrep er tilbakevist med store tap for tyskerne. Den 8. arme presser seg fremover "ingenmandsland" mellom Morosiven og tyskernes stillinger langs veien Ortona-Guardiaferre. Rapportene tyder på at Ortonas fall er nær forestående, da en britisk kolonne befinner seg bare 5 km. fra byen. Fortropper fra den 8. arme står litt mer enn 10 km. fra Pescara.

Flyaktiviteten har i noen grad vært begrenset av det dårlige været, men jagerflyeskadrene har hatt markstridskrettenes virksomme støtte. Kommunikasjoner i området ved Roma og på østkysten er bombet. Pescara og Civitavecchia er kraftig bombet.

Fasitt. Det advares mot å oppfatte de vinninger som er gjort som tegn på at veien til Roma er åpen. Vi har ingen rett til å tro at aksjonen betyr at det forestår et gjennombrudd til Roma. I dette øyeblikket og i dette været er en hurtig offensiv helt enkelt umulig så lenge fienden har ammunisjon og miner. Tyskerne må dog sannsynligvis trekke seg tilbake til området omkring Cassino, og der fins det muligheter for bevegelig krigføring.

Jugoslavia. Tyskerne har satt igang en stor offensiv mot det befrieede området. Tyskerne stottes av bulgarske avdelinger og av quislingtropper. Meget harde kamper raser i Sarajevo-Travnikavsnittet, Sarajevo-Mokrosektoren og i Mokro-Tublaområdet i Bosnia og i Imotski-Duvnoavsnittet og Livno-Pravosektoren i Herzegovina. Tyskerne har ført fram nye forsterkninger fra Hellas, Albania og Østerrike. På den bosnisk-serbiske fronten er tyske angrep avvist, men tyskerne har brutt igjennom inn i Prijepolje for å stå fram til Brodovo. I Makedonia kjemper makedonske avdelinger i vellykkede kamper i nærheten av Kisevo og Gostivar. Allierte fly fra Italia foretar gjennomsnittlig 300 utfall i uken til den annen side av Adriaterhavet.

ØSTFRONTEN. Stalin sendte idag ut denne spesielle dagsordre: Etter tre dagers heftige kamper erobret russiske tropper torsdag byen Snamenka, som er et viktig jernbaneknutepunkt og et stort tysk motstandssentrum på veien mot Kirovo. Snamenka-divisjonene feires idag i Moskva med 12 salver

NAVN:

slag

nordm

quis

r i r

sling

ordme

ster

r føy

ge be

Joha

n Wig

ustad

Einar

n Arv

PÅ KN

være

n noc

ngrep

det va

gange

onfab

el ver

EN I D

erstr

hevd

ler n

mot t

folsk

full

l krig

v slik

lsc of

LØGN

tot i

Det

lyanga

over s

rykte

ut fo

orden

runn

ter k

t hvit

TIER

tære

d å k

unde

ortse

t, de

ensve

blod

rerno

e seg

æron

a Hit

an vi

mon

att,

ger,

er via

stykker.

OFD-ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

mot tyskerne. I områdene av Lecco og Bergamo-

FAKTA OG KOMMENTARER OM TYRKIA.

Det er ikke sendt ut noen offisiell erklaring om de spørsmålene som ble diskutert på møtet mellom Churchill og Inonu i Cairo, men man tror at følgende problemer inntok en dominerende plass:

1. Muligheten av at Tyrkia skal spille en mer aktiv rolle i krigen. 2. At de allierte eventuelt skal få militære innrømmelser i likhet med dem de nylig har fått ved avtalen med Portugal om Azorene. 3. Regulering av Tyrkias status som Balkanmakt. 4. Regulering av forholdet mellom Tyrkia og Sovjet-Unionen og en skissering av disse to makters etterkrigsinteresser i Donau-området. 5. Å opprette en solid blokk av makter på Østfronten fra Ishavet til Middelhavet.

For første gang på de internasjonale konferansene i Midt-Østen var den tyrkiske talsmannen rede til å besvare spørsmål som journalistene fremstillet. Det ble spurt: "Kan vi gi den tyding at Tyrkia blir mindre nøytralt?" Talsmannen svarte: "Skriv hva dere vil". Han la til: "Tyrkia er meget positivt og åpenhjertig interessert for Balkan".

Tyrkias holdning settes i London-pressen selvfølgelig opp som et eksempel for de andre nøytrale land i Europa. Standard erklærer at Tyrkias bidrag til det tredje rikets isolering sporer alle gjestående nøytrale land til å ta endelig stilling. Beaverbrook-pressen argumenterer som vanlig med at de alliertes militærmakt nå er så stor at de nøytrale i sin egen interesse burde søke nærmere forbindelse med de tre stormaktene. Tyrkernes solidaritet med de allierte betegnes som en diplomatisk seier, hvis betydning ikke vil gå Sverige og Spania forbi - for ikke å tale om "drabantene i Hitlers vaklende keiserdomme". Uoffisielle observatører mener at konferansen i Cairo varsler en omfattende invasjon på Balkan så snart de allierte er rede til å åpne bakdøren til Europa. Endel tror at president Inonu har forsikret om at Tyrkia direkte eller indirekte vil støtte et slikt felttog. En militærobservatør erklarte: "Store operasjoner er planlagt. Når de settes i verk, vil de tilsynelatende formålsløse britiske disposisjonene i Egeerhavet vise seg mot sin virkelige bakgrunn."

De tyrkiske statsmennene har vitterlig aldri brukt uttrykket "iskald egoisme". Derimot er det temmelig sikkert at de handler helt ut etter dette prinsippet. I betraktning av Tyrkias utsatte stilling er dette prinsippet forøvrig det eneste som kan komme på tale. Balansen mellom aksene, England og Russland i skjæringspunktet mellom Europa og Asia må ha vært ytterst vanskelig å opprettholde, og det vilde neppe ha vært til å greie uten den store sinnstyrke og dyktighet som de tyrkiske statsmennene har gitt bevis for. Denne politikken har på ingen måte den klart utstakede nøytraliteten som nå Tyrkia er en militær maktfaktor, og detes hensikt er å hevde seg også i etterkrigs tiden. Det vil ikke være et objekt for stormaktspolitikken.

Den tyrkiske politikken har imidlertid gått ut på å forsøke å utsette avgjørelsen så lenge som mulig - om mulig like til krigens aller siste øyeblikk eller til det tidspunktet da den nåværende ordningen på Balkan bryter sammen. England har sikkert regnet med at det før eller senere skal få Tyrkia med i krigen. Det er planer som skrives helt fra den tyrkisk-britiske allianseavtalen av 1939. De viktigste hindringer har vært aksens styrke og "den patologiske russerskrekken", som den britiske pressen nå taler om. Den er motivert ikke bare av truslen mot Dardanellene, men også av at Russland tydelig har vist sin interesse for Balkan. Den tyrkiske engstelsen for Balkan er ingenlunde blitt mindre, tvertimot. Ulysten er like stor som noensinne til å se russerne instalert ved Donau-munningen og eventuelt med baser på den bulgarske Svartehavskysten. Denne engstelsen er ikke fjernet hverken av Atlanterhavserklæringen eller av Teheranmøtet. Å hjelpe russerne til disse resultater strider direkte mot Tyrkias strategiske interesser.

Det fins dog et annet og kanskje sterkere argument, og det er frykten for å stå isolert i morgendagens verden. Å hindre russerne i å fullføre sine planer ligger ikke innenfor den tyrkiske poli-

ttikkens muligheter. Derimot kan det tenkes at Tyrkia ved en mer aktiv politikk til de alliertes fordel kan erverve seg visse garantier på Balkan, eventuelt i form av franskkutte egne baser eller en gresk-bulgarsk sikkerhetszone.

Den intense interessen for Tyrkia, de gjentatte konferansene og nå sist Inonus møte med Roosevelt og Churchill i Cairo, kan ikke godt bety mer enn en ting. En stor Balkan-offensiv inngår i de planer som de allierte har fastlagt i Teheran, og dette foretak er for en stor del basert på at Tyrkia skal delta i en eller annen form, nå eller senere. Den hjelpen Tyrkia kan gi i samband med en slik offensiv er ytterst verdifull. Et av de alliertes største problemer ved et Balkanforetak blir således vanskeligheten med å skaffe passende baser for jagerflyene. Ved Tyrkias hjelp kan Egeerhavet åpnes, og veien kan åpnes gjennom Dardanellene for en direkte samvirkning mellom de britisk-amerikanske kampkraftene i Middelhavet og Russland. De rumenske oljefeltene vil da ligge innenfor bekven rekkevidde for bombeflyene. Den dog Englands og Amerikas stridskrefter forvår å rekke hånden til den russiske frontens sydfløy til et felles fremstøt over Donau-bekkenet - da vil dødslokkene begynne å klatre for nazi-styret. Den sikreste veien til Berlin - den veien som ikke behøver å bety noen særlig vanskelige landstigningsoperasjoner - går over Balkan.

Det er virkelig ikke underlig at den tyrkiske situasjonen nesten daglig er gjenstand for spekulasjoner og gjetninger. Den demonstrative verdi av disse møter og konferanser med Tyrkia som deltager undervurderes sikkerlig heller ikke. Allerede usikkerheten om Tyrkias holdning binder betraktelige deler av Tysklands kampkrefter. At Inonu har funnet det beleilig å treffe sammen med Churchill og Roosevelt like etter Teheranmøtet, gir unektelig grunn til adskillige spekulasjoner. Det er også meldt at russiske diplomater deltok i forhandlingene i Cairo, og dette skjerper mistanken om at denne gangen kan det virkelig være noe på ferde. Det kan gjøres den berettigede, kritiske innvendingen at alt dette skjer litt for ostentativt. En stat som står iferd med å tre inn i en krig, pleier aldri å være noe særlig interessert i å legge sine planer rett for nesen på motstanderen. Den truslen som er uttalt om et tysk preventivangrep mot Dardanellene, gir hele fremgangs måten et visst preg av provokasjon. De allierte vil ikke være misfornøyet hvis Tyskland tar det første skrittet. Det er selvfølgelig også mulig at man stoler på at Tysklands militære stilling nå er så anstrengt, at det ikke våger å ta risikoen ved dette første skritt, men bare forbereder et utelukkende defensivt forsvar mot det eventuelle angrepet fra sydøst. I såfall blir Tyrkias rolle i krigsdramaet muligens ikke avslørt før den ventede store Balkan-offensiven settes igang.

Ferden til Cairo har nok hatt til hensikt å skaffe de tyrkiske statsmennenes garantier - ikke bare for at Tyrkia skal få den hjelpen som det har bedt om, men også garantier mot den risiko som oppstår for Tyrkia som følge av det nærmere naboskapet til Russland etter krigen. For de realistisk innstilte tyrkiske statsmennene strækker nok ikke den garantien til som ligger i medlemskapet i den store demokratiske folkefamilien.

v v v v v v v v

NYE TYSKE MORD I NORGE. Fra Øst-Finnmark kommer et nytt sørgebudskap. Igjen er tre gode nordmenn falt for Terbovens og Rediess' boddaløks. - ARNE MATHEUS PEDERSEN - HÅKON GUNNAR BERNT PETERSEN - og FRANK OSVALD VERJE. De myrdede ble dømt for å ha ydet fienden hjelp. Enhver nordmann vet at deres eneste "forbrytelse" består i at de har nektet å bøye kne for vårt lands overfallsmenn. Vi minnes dem i taknemlighet for deres innsats. Deres død skal anspore oss til fortsatt og innbitt kamp mot quislinger og tyskere.

Samtidig ble 6 andre nordmenn dømt til tukthusstraffer fra 5 til 15 år får å ha hjulpet de myrdede.

NAVN:

slag
nordm
quis
r i r
sling
ordme
ster
r føy
ge be
Joha
n Wig
ustad
Einar
n Arv
På KN
være
n noe
ngrer
ct va
gange
enfab
l ver
N I D
erstr
hevd
ler n
mot t
felse
full
y krig
slik
se og
LOGN
tot i
Dot
lyanga
ver s
rykte
ut fo
orden
funn
ter k
t hvil
PIER
rtare
å a k
unde
ortse
t, de
chsve
blod
rerne
e seg
aron.
a Hit
an vi
men
att,
ger f
er vlar
stykker.

ORD-ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

fra 122 kanoner.

I Dnjepr-buen har den røde hærs bragt omfattende urede og kaos i de tyske jernbaneforbindelsene i øst-vestlig retning, og tyskerne må nå overveiende stole på de nord-sydgående jernbaner. De russiske hammerslagene faller stadig tettere mot de tyske trafikkårene, og de siste døgns russiske ter-
rengvinninger har ført til at hele forsyningen av de tyske armeene ved Krivoj Rog og Nikopol står i overhengende fare for å styrtesammen. Ved erobringen av Snamenka har den røde hærs drevet inn en livs-
farlig propp i tyskernes kommunikasjonsnett i Syd-Ukraina. Virkningen kan komme til å få skjebne-
svangert omfang for von Manstein. Han befinner seg i en lite misunnelsesverdig stilling, heter det i en Moskva-melding.

Vest for Kiev pågår de tyske motangrepene i stadig større skala. Tyskerne har lidd svære tap uten å vinne nytt terreng. I tre dagers kamper, hvor tyskerne satte inn ca. 1.000 tanks, ble om-
trent 250 av disse ødelagt. Tross intense anstrengelser er det ikke lyktes for von Manstein å slå
noen brasje i de russiske linjene, men stillingen betegnes av russerne som spent.

Opptakt til vinterkrig. Ifølge telegrammer fra Moskva er en russisk vinterarmé, som er anslått
til å utgjøre ca. 2 millioner mann, iferd med å marsjere opp bak Dnjepr. Kraftige panseravdelinger,
artillerikonstruksjoner, tanks med snekjeder, kanoner montert på sleder og store kavalleristyrker
sies å befinne seg på marsj langs veiene mot vest. Alt tyder på at den russiske overkommando nå sam-
ler sine vinterstyrker til den store offensiven. Tyskerne viser en påfallende nervositet overfor den
nye kraftutviklingen, og deres speiderfly flakser som engstelige fugler over den røde hærs opp-
marsjonsråder.

Fasitt. Den røde hærs går til kraftige angrep på en 250 km. bred front tversover Dnjeprbuen. I
en fem-dobbelt offensiv mot Svartehavskysten rykker den fram mot Tjerkassy, fra Snamenka, mot Kiro-
vå, Krivoj Rog og Nikopol. Spørsmålet om retrett bak elven Bug er igjen blitt brennende og krever
nok sin avgjørelse i den nærmeste fremtid. I bakgrunnen truer de russiske vinterarméer. Man minnes
president Benes' snart et år gamle ord: "De avgjørende slag vil falle på Østfronten vinteren 1943/44"

v v v v v v

KRISE I BULGARIA. Den tyske regjering har meddelt at hvis den bulgarske regjering gir etter
for det stadig stigende krav om å trekke Bulgaria ut av krigen, vil Tyskland ta forholdsregler mot
det. Alle meldinger fra Sofia forteller om stor engstelse på offisielt hold og gir uttrykk for den
mening at betydningsfulle endringer i Bulgarias politikk er nær forestående. Det er ingen tvil om
at krisen i Bulgaria blir stadig mer tilspisset.

NORGE. Transporten av de norske studentene til Tyskland kan betraktes som innledet. Natt til
torsdag ble ca. 550 studenter overført fra "sorteringsleiren" ved Larvik til Oslo. Her ble de straks
tatt ombord på et skip som skal være avgått fra Oslo torsdag morgen. Sterke tyske vaktavdelinger
fulgte med toget, og det var tatt omfattende sikringsforanstaltninger ved ankomsten til Oslo. 250
menn ble sendt fra Falstad konsentrasjonsleir til Oslo onsdag kveld, melder svensk-norsk pressebyrå
fra Ironsheim. Blant dem var endel jernbanefolk. Man antar at de er sendt til Tyskland med samme båt
som Oslo-studentene.

ORD FOR DAGEN. Vi vil ikke være "herrefolkets" treller. Alt annet er av underordnet betydning.
Forfølgelse, terror og mord øker hver dag vår besluttsomme vilje til å stå imot den nedverdige
tyske tyrannian så lenge det fins pust i oss.

v v v v v v

17 DEC 1943

4364

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 13/12-1943.

Mappe 9
Eksp. 13/12
Arg. 19. X3
Jfr.

SYDFRONTEN. Tyskerne gjør energiske forsøk på å holde frontlinjen intakt, men de drives lang-
somt og sikkert mot nord og nordvest.

Ved Adriaterhavskysten har den 8. arme nådd havnebyen Ortona, rett syd for Pescara. Under et
desperat forsøk på å stoppe de canadiske panserkolonene og infanteriavdelingene har de vikende
tyske tropper slått en massiv ring av panservogner rundt baktroppene. Denne kraftige barrieren
tjenestgjør som artilleri, og skarpe dueller utkjemper med de fremrykkende avdelinger av den 8.
arme. Denne rykker fram på en 25 km. bred front mellom havet og høydene lenger inne i landet. Cana-
diene går uavbrutt til angrep for å finne svake punkter i tyskernes forsvarssystem, men tyskerne
forsvarer seg med overordentlig heftighet.

Nytt brohode. På den høyre floys sentralavsnitt har canadiske tropper opprettet ennå et bro-
hode på nordsiden av Moro-elven. Den nye operasjonsbasen er blitt konsolidert og utbygget tross in-
tense tyske motangrep med tanks og infanteri. Kampene er her heftigst ved den lille byen Frisca,
som gjentatte ganger har byttet eier.

Ding-dong-battle. Lenger mot syd pågår blodige gatekamper i byen Orsogna, hvor den tyske gar-
nisonen trues med å bli isolert. Kampene på denne frontsektor betegnes som et heftig "Ding-dong-
battle", hvor gater og hus bytter eiere i et eneste stort kaos. Man presser seg fram tomme for tom-
me, og gatene er overstrødd med drepte samt brennende og istykkerslått materiell.

Fra den 5. armés frontavsnitt er det ingen oppsiktsvekkende forandringer å melde. Tyskerne har
foretatt en rekke voldsomme motangrep for å gjenerobre de dominerende stillingene som de har mistet,
men alle disse forsøkene er tilintetgjort.

Fasitt. Samtlige frontmeldinger understreker de tyske troppers forbitrede motstand, og begge
parter har lidd meget fælbe tap i menneskap.

Italia. Lederen for det liberale Italia, grev Sforza, har holdt en tale hvor han fordømmer kong
Victor Emanuel. Han uttaler: "Italia vil gi verden et uriktig inntrykk hvis det nå tillater den mann
som i tre år har undertegnet proklamasjoner mot de allierte, å lage proklamasjoner om krigen mot
Tyskland. Det er å ønske at den mann som har ruinert landet, vil oppgi ethvert krav på å represen-
tere Italia.

VESTFRONTEN. Fredag var Sofia gjenstand for et kraftig angrep av fly med baser i Middelhavet.
Amerikanske fly med baser i Storbritannia rettet et kraftig angrep mot Emden lørdag. 138 tys-
ke jagerfly ble skutt ned. 17 amerikanske bombefly og 3 jagerfly gikk tapt.

Britiske mosquitofly angrep mål i Vest-Tyskland natt til søndag og natt til mandag.

Amerikanske bombefly angrep mål i Nordvest-Tyskland og mål ved Amsterdam mandag morgen. Nær-
mere enkeltheter foreligger ikke.

ØSTFRONTEN. Russerne har gått til motangrep mot von Manstein i fremspringet ved Kiev og har
gjenerobret flere steder. Moskva-kommunikeet inatt meldte at syd og sydvest for Malin, som ligger
ca. 100 km. nordvest for Kiev, har russerne fått store forsterkninger av antitankartilleri og tungt
mobilt artilleri, og de har kastet tyskerne ut av flere stillinger. De har påført de tyske tanks-
og infanteristyrkene usedvanlig store tap. På 5 dager har tyskerne mistet over 400 tanks i dette
avsnitt. Kampene mellom tanks og artilleri er blitt avløst av voldsomme sammenstøt mellom infanteri-

ORD-ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg
mot tyskerne i omegnen av Lecco og Bergamo-

ET ALVORSORD TIL SVERIGE.

Ifølge meldinger har Svensk Socialdemokraten i en lederartikkel gitt uttrykk for at det er en misforståelse å tro at den svenske regjering akter å foreta bestemte, konkrete forholdsregler i anledning av aksjonen mot studentene i Norge, som den har protestert mot. Senere har utenriksminister Gånther uttalt seg om den situasjon som er oppstått i og med at endel av studentene er sendt sydover på tross av den svenske regjeringens inntrengende henstilling til Tyskland. Han nevner ikke noe om at Sverige vil trekke noen politiske eller diplomatiske konsekvenser av det som er hendt. Vi står dermed overfor den situasjon at vi kanskje skal oppleve en ny skuffelse over Sveriges rolle, og at ingen av de forventninger vil bli innfridd som den svenske regjering og den svenske opinion har vekket ved sin holdning i de siste to ukene.

Vi kan vanskelig tro at Sveriges regjering kan foreta et slikt tilbaketog etter at den først er gått i bresjen for de norske studenter på en måte som har vakt gjenklang i hele Norden og på mange kanter i den frie verden. Enhver nordmann vil beklage en slik utvikling. Ikke bare av hensyn til de norske studenter, som vel allikevel ikke unngår sin skjebne, eller av hensyn til andre grupper av det norske folk, som når som helst kan komme i samme stilling og enda mere kan komme til å trenge den beskyttelse som et fritt og sterkt broderfolk kan yte, hvis det opptrer energisk og besluttsomt. Like meget beklager vi det av hensyn til det fremtidige samarbeid i Norden og på den skandinaviske halvøya. Det er skjedd meget siden 9. april 1940 som har skapt en inngrodd mistillit i Norge til Sveriges nøytralitetspolitikk. Mange nordmenn har fått en innstilling overfor Sverige som lover dårlig for fremtiden. Her kom det så en chance til å rense luften. Meldingene kom om den svenske regjeringens hurtige oppreden mot studentaksjonen, om møtene i Riksdagen, hvor det ble påpekt på vidtgående forholdsregler som kunde treffes og om den spontane reaksjonen i alle lag av det svenske folk. Alt dette gjorde et meget sterkt inntrykk i Norge. Det var ikke til å ta feil av stemningen overfor Sverige for alvor begynte å slå om. Man trodde at henstillingen til Tyskland bare var det første skritt, at Sverige, nå da det selv er sterkt nok, var beredt til å sette makt bak sine ord. Så meget sterkere vil reaksjonen bli hvis vi får erfare at det bare dreier seg om demonstrasjon. Vi kan isåfall ikke se bort fra muligheten av at det i den svenske demarche i Berlin også ligger et moment av politisk hensiktsmessighet på et tidspunkt da det er åpenbart at de allierte er iferd med å vinne krigen.

Det har vært tider under okkupasjonen da Norge i ennå høyere grad enn idag trengte Sveriges støtte. Dengang da Sverige våre fiender stadige og betydelige fordeler, som til og med gikk ut av nammen for nøytraliteten. Vi skal ikke her ha sagt noe om dette var berettiget eller uberettiget, men det er et faktum, og det har gitt forholdet mellom Norge og Sverige sår, som bare kan leges ved at Sverige, nå da styrkeforholdet har endret seg, utnytter alle de muligheter til å støtte Norge som dets politiske, økonomiske og militære beredskap gir det anledning til. De mektige opintyringer og ureserverte solidaritetserklæringer vi har fått og får fra Sverige, har vært en støtte for det norske folk under frihetskampen. Når de går så vidt som under studentaksjonen, skaper selvfølgelig også forventninger om at Sverige i handling vil bevise alvoret i det som hele det svenske folk daglig bekjenner seg til i ord. Blir ingen av de forventningene som svenskene selv vekker, innfridd, vil selve solidaritetsyttringene i lengden virke mot sin hensikt. I den nåværende situasjon venter vi at Sverige ikke slår seg til ro med det som er gjort. Ellers må vi tvile på svenskens ord er ment som de er sagt.

vvv vVv vvv

FORBANNELSE.

Nederlagets skygger faller mørke over Nazi-Tysklands vei. Så er vel tiden inne til å tenke litt på fremtiden? De høye herrer fra det tredje riket slår vel litt av på kravene nå? Det er vel en tanke iallfall, som kunde falle dem inn i en sen nattetime, at det fins folk i verden som ikke er fyske og at disse folkene virkelig også kan våpenbruk. Disse våpen er endog farligere og bedre enn alle kjente og "hemmelige" saker som nazi har til sitt bruk. De kan sine ting "de militære idiotene", som hitler angang beklaget at han fikk til sine fiender. De russiske barbarer viser seg å være like teknisk skolerte som det oppskrytete herrefolket. Førere har de også, glimrende strateger, bedre enn tyskernes egne. De tukter herrefolket! De jager det tusen kilometer og driver det ut av sitt land. Ved siden av dem står gamle England, seierherre i 400 års kriger, herrer på sjøen, et folk med levens mot og slangens list. Den tredje av de store våpenbrødre ruver tungt og farlig ved siden. Amerika! En verdensdel. En mektig og usårlig fiende alene! Til disse slutter seg hundrevis av millioner av undertrykte, hatfulle, hevnjerrige og snart desperate hartatte, alle vi som ikke lenger har noe annet mål for vårt liv enn å slå nazi til jorden.

Kan da ikke disse nasidårene forstå at nå er tiden inne til å si til seg selv: Vi må ikke forfølge og pine alle vergeløse. Vi må styre våre lyster litt, så ikke hatet lyser ut av alle øyne. Vi må slutte med å myrde uskylde. Vi må la andre mennesker leve, puste fritt, sove trygt og tenke litt for seg selv.

Slik tenker de åpenbart ikke. Nå da avgrunnen åpner seg foran dem, skjerper de sine undertrykkelsesmetoder. Nå gjelder det at ikke et menneske skal unngå å bli truet og forfulgt. Nettopp nå skal eksekusjonspalestingene arbeide flittigere enn før. Døden følger i deres spor, og de reiser seg mørke etter mørke over hele Europa av vold, terror, mord, plyndring, forfølgelse, undertrykkelse, blod, angst og færer. Vergeløse mennesker krytter hendene i taust men vildt og innbitt raseri, skammens og hatets glødende raseri over å bli fornærmert og såret så blodig, pint så rått og rovet så ublutt.

Derfor slynger vi forbannelsen mot dem. De skal vite at vi heter og forbanner dem av vår innerste sjel. Vi føler vårt land forpestet ved deres narvar. Intet har de gitt oss som er godt og verdifullt. Alltid får vi høre dette usættede, innbankede snakket, denne javlingen om ting som ikke vedkommer oss - og så på toppen av all denne gjengn, det forakteligste kryptet som noen nasjon noensinne har alliert seg med.

Derfor er vår forbannelse i tillegg av det dype og hånfulle ønsket om at denne krigen skal banke hovmodet, voldslysten og krigslysten ut av det tyske folk. Måtte sovjet-hammerens slag falle tette og harde over Tysklands soldater, rive deres formasjoner og geledder i fillor og ramponere deres krigsmaskineri til ubrukelighet! Måtte ild og stål og foster branne deres byer, herje deres gårder og marker og svi krigens blodige og grusomme erfaring inn på hver tyskers kropp og sjel! Måtte Albions harde never slå ned i de stive preussernakker og sope den jord de har krøket med deres frekke fjes.

VI HAR INGEN MEDLIDENHET - KUN HAT OG FORBANNELSE!

vvv vVv vvv

LYSPUNKTER. General Smuts den 11/12: "Jeg er ikke av den mening at krigen snart er slutt, men det fins lyspunkter. 1. Ubåtene er beseiret. 2. Bombingen i Tyskland har enorme virkninger. 3. Russerne har hatt fenomenal frengang. 4. Middelhavet er åpnet igjen. 5. Amerikanerne kommer".

vvv vVv vvv

NAVN:

slag
nordm
quils
r i r
sling
ordme
ster
r føy
ge be
Joha
n Wig
ustad
Einar
n Arv
PÅ KN
være
n noc
ngrep
oct va
gango
Gnfab
el ver
EN I D
erstr
t hevd
ler m
mot t
folsk
full
t kris
y slik
isc or
E LOGN
tct i
Det
lyanga
over s
rykte
ut fo
orden
runn
ter la
t hvil
PIER
rtære
å å k
undo
ortse
t, de
chsve
blod
rerne
e seg
aron
a Hit
an vi
men
att
ger
er vld
stykker

ORD-ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

styrker. Russerne presser stadig voldsommere på.

Kampbillede. Man får en forestilling om kampenes intensitet vest for Kiev i et Moskva-telegram hvor det heter at nesten en måneds kamper med få pauser har fort til et tysk-totaltap av ca. 1.000 tanks, like mange kanoner og like mange fly. Kampene betegnes som det største slag siden kampene om Stalingrad. Sovjet-troppene kjemper mot et av tyskernes største panserstot under hele det tyske russiske felttoget. Det er et feltslag av omfattende dimensjoner, hvor von Manstein synes å sette alt inn på et kort for å oppnå en avgjørelse. Til tross for meget alvorlige tap kaster von Manstein nye reserver inn i kjempeslaget om Kiev-fremspringet.

Fasitt for Kiev-fronten. Det ser ut til at den spennende situasjonen vest for Kiev nå begynner å vippe over i favor av russerne.

Dnjepr-buen. I et Moskva-telegram heter det at Tjerkassy nå synes å stå for fall. Den røde hær har under harde kamper trengt inn i byen og blodige kamper pågår.

Lenger syd har den røde hær hurtig utnyttet erobringen av Snamenka, og de kraftige styrker som er frigjort ved dens fall, går nå på bred front mot Kirovo. Kirovo angripes fra nord, øst og syd, og russerne står på det nærmeste punktet bare 25 km. fra byen. Russerne har gjenerobret en mengde steder, blant dem Tsjigirin, som ligger syd for Dnjepr midtveis mellom Kremensjug og Tjerkassy. Distriktshovedstaden Novgorodka, som ligger 29 km. sydøst for Kirovo, ble erobret lørdag.

Fasitt for Dnjepr-buen. Erobringen av Snamenka har fullbyrdet det første avsnittet av den røde armés forberedelser for den bebudede vinteroffensiven. Den fremrykningen mot Kirovo som nå er begynt og som overraskende hurtig vinner terreng, utgjør den annen fase i denne strategi, som truer med å berøve tyskerne samtlige trafikkårer i Dnjepr-buen.

vv vv vv

VENNSKAPSPAKT. Den nye pakten mellom Sovjet-Unionen og Tsjekkoslovakia ble undertegnet i Moskva søndag. Den skal stå ved makt i 20 år. Dens hovedinnhold er samarbeid under krigen og gjensidig støtte etter krigen. Banesj uttaler at overenskomsten understreker det som de allierte stormakter så ofte tidligere har understreket, nemlig at det en gang for alle må settes en stopper for Tysklands ekspansjonsstrang mot øst, og at den tyske gangsterpolitikken aldri må få anledning til å bli gjentatt.

FINLAND. Den finske sosialminister Fagerholm er gått av. Hans retrett må ses som en seier for det tyske trykket på Finland. Fagerholm har både i ord og handling vist seg som en motstander av den tyske voldspolitikken i Norden. Russerne har aldri rettet noe personlig angrep mot ham.

NORGE. Den svenske representant for det tysk-kontrollerte Skandinavisk Telegrambyrå meddeler at 1.136 nordmenn ble deportert til Tyskland torsdag. Det er det største antall som hittil er blitt deportert på en gang. Foruten arresterte studenter var det 700 fanger fra Grini, 170 politimenn og 115 fanger fra Falstad. Korrespondenten meddeler samtidig at 30 av de 1.200 studentene som nylig ble arrestert, ble løslatt fra Stavern fredag, og 60 ble løslatt lørdag.

SVERIGE. Lederne for den svenske idrettsbevegelsen, Ekelund og Råberg, har sendt ut en erklæring om at de anser det for utelukket å gjenoppta forbindelsen på sportens område med Tyskland.

ORD FOR DAJEN.

Men sikkert en dag stanser krigens maskiner
mens hitler og hele hans bande ser
med vanviddets skrekk på de svarte ruiner
av riket som ikke skal oppstå mer.

(L-N's husdikter)

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 15/12-1943.

SYDFRONTEN. Den 8. arme har nådd tyskernes siste forsvarslinje syd for Pescara. Harde trefninger pågår på en 25 km. lang front fra Ortona ved Adriaterhavet og inn i landet. Den 8. arme beholder nå nordsiden av Moro på en strekning av ca. 8 km. fra kysten. Caldari, ca. 2 km. nord for Moro er erobret. Montgomery gjør stadig mere beslutsomme anstrengelser for å slå en bresje i de tyske linjene, og han angriper med styrker som er jevnbyrdige med motstanderens.

Den 5. og den 8. arme har hittil tatt 6.000 fanger. Ca. 1.000 fanger ble tatt ved det overraskende allierte fremstøtet ved Sangro. Det lave fangetallet vitner bedre enn noe annet om kampenes voldsomme karakter. Tyskerne kjemper heller til siste mann enn å gi seg.

Den 5. arme har hatt mindre terrengvinninger, men stillingen har ikke gjennomgått noen mer vesentlig forandring. Tyske meldinger om store forsterkninger til general Clark tyder på at nye styrker i løpet av kort tid kommer til å øke kraften i offensiven mot Roma.

Over 300 amerikanske bombefly angrep tirsdag mål utenfor Athen. 3 flyplasser og havnen i Piræus ble bombet. 15 tyske jagere ble skutt ned.

VESTFRONTEN. Mandag i dagslys angrep store formasjoner flygende festringer og Liberators for første gang på 2 døgn mål i Nordvest-Tyskland. De ble eskortert av Thunderbolts og andre amerikanske jagerfly, som aldri før har vært så langt inne over Tyskland som under disse operasjoner. 15 tyske jagerfly ble skutt ned.

Natt til tirsdag angrep britiske Mosquitofly mål i Vest-Tyskland.

Mandag ettermiddag angrep middelstore amerikanske bombefly en stor tysk flyplass utenfor Amsterdam. 7 allierte bombefly og 2 jagerfly savnes etter de her nevnte operasjoner.

Tirsdag i dagslys angrep britiske bombefly mål i Nord-Frankrike.

ØSTFRONTEN. Russerne drev tirsdag tyskerne ut av Tjerkassy. I de voldsomme sluttkamper om byen falt 6.000 tyskere. I en dagsordre fra Stalin til general Konjev, heter det: I fedrelandets navn skal vår hovedstad hylde våre tapre tropper som befrikk Tjerkassy med 12 salver fra 124 kanoner.

Tjerkassy var av von Manstein bygget ut til en av de kraftigste forsvarssentra på Østfronten, og dens gjenerobring står i strategisk henseende på høyde med den røde hærs erobring av Gomel på den hvit-russiske fronten. Byen falt etter flere dagers intense gatakamper. Tyskerne trakk seg tilbake etter et odelgjelsesarbeid som savner sidestykke i nøyaktighet. Det heter i en frontmelding om Tjerkassy, som engang var Ukrainas stolthet, er ikke til å kjenne igjen. Av den engang store industribyen, som bl.a. var sentrum for den russiske sukkerproduksjonen og som i fredstid hadde en befolkning på 50.000 mennesker, er det neppe sten tilbake på sten.

Tjerkassys fall betyr at nye store sovjet-russiske styrker er frigjort. De støter fram i retning mot trafikkknutepunktet Smela, som er kommet direkte i farsonen. Ved tapet av Tjerkassy har von Manstein mistet den siste større forsvarsbasen ved midtre Dnjepr mellom Kiev og Kremensjug, og tyskernes planlagte vinterlinje langs Dnjepr er praktisk talt fullstendig likvidert.

Dnjepr-buen. De tyske forsvarslinjene foran den store industribyen Kirovo vakler. Byen ligger nå under heftig ild fra det russiske beleiringsartilleriet. Trippelstøtet mot Kirovo drives fram mot byen fra nord, øst og sydøst. Terrengvinninger nord for byen har fort sovjet-troppene til en avstand av bare 15 km. fra den. Syd for byen er det tyske forsvarssystemet gjennombrutt, og russiske panserkolonner sto tirsdag sydvest for byen. Tyskerne drives tilbake langs en halvsirkelformet

NAVN:

slag
nord
quils
er i r
sling
nordme
ster
er høy
ge be
n Joha
n Wig
Austad
Einar
on Arv
PÅ KN
være
en noe
angrep
Det va
gange
denfab
el ver
EN I D
erstr
t hevd
ller m
mot t
ffolsk
t full
i krig
v slip
lsc og
G LØGN
tot i
Dot
lyang
hver s
rykte
ut i
border
runn e
ter k
t hvil
TTER
itære
d å k
undo
ortse
t, de
chsv
blod
rerno
e seg
æren
a Hit
an vi
men
ått,
ger
er via
stykker.

NORD-ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

FAKTA OG KOMMENTARER.

"HVIS JEG VAR SVENSK, SA VILDE JEG SKAMME MEG". Slik ble det svenske tilbaketog i Universitetssaken kommentert i sending på engelsk til Europa på mandag. Kommentatoren var "Man in the street", som er pseudonymet for BBC's Europa-redaktør. Uttalelsen ble kringkastet i noe mildere form i den svenske sendingen søndag kveld og deretter i sin helhet i de norske sendingene. Han sa også: "Hvis den svenske regjeringen forsøker å krangle seg ut av affären, så utfordrer den varre følelser enn latteren. Regjeringen driver et skummalt spill med det svenske folket, som ikke burde la seg dra etter nesen på denne måten."

Offisilet er det ikke tatt avstand fra denne BBC's uttalelse, men det anføres at den ikke svarer med 100% til innstillingen i toneangivende britiske kretser. På informert hold erklærer man således at man setter pris på den svenske protesten, likesom på ethvert lignende forsøk fra svensk side på å gripe inn til fordel for personer som tyskerne forfølger. Den svenske representasjonen i London har dog vist så stor interesse for BBC's uttalelse at den har bedt om å få en kopi av den.

DE ALLIERTE ADVARER. De allierte sparer ikke på advarslene til Tysklands vasallstater. Utenriksminister Hull har i skapne ordelag klarlagt situasjonen for Ungarn, Romania og Bulgaria. Mønstret for disse advarsler kan man finne i en erklæring som ble lest opp i BBC den 13/12, på to-årsdagen for Bulgarias krigserklæring til Storbritannia og Amerika: "De allierte har knust alle Tysklands håp om å vinne krigen. Bulgaria må enten stå og falle med Tyskland, eller så må det med øyeblikkelig handling skaffe Bulgaria rett til å bli regnet blant de folk som forkorter krigen ved positive tiltak".

Times forsterker inntrykket ved også å legge Finland til på listen over Tysklands marionetter: "Problemet for Bulgarias, Ungarns og Romanias ledere er ikke lenger å kjempe til krigens slutt, men hvordan de skal frigjøre seg fra Tyskland. Finland har lenge stått overfor det samme problem. Fra finsk territorium fortsetter de tyske kanoner sitt hensynsløse bombardement av Leningrad og krever ofre blant innbyggerne i denne herjede men uovervinnelige by. Alle fire land er altfor verdifulle ytre forsvarsværker for det tyske rikets indre festning til at de kan tillates å angripe uten heftig motstand. Marionettene har grunn til uro, men vår forståelse av deres dilemma medfører ikke sympati for dem".

Alle fire land må etter en uttalelse av Churchill "arbeide for returbilletten". Den vakre talen som høres fra hovedstedene er signifikativ, men den må følges av handling, hvis den skal ha noen som helst betydning.

KRISEN I BULGARIA. Times' tidligere korrespondent i Sofia skriver: "Det fins tegn som tyder på at den stilling som regjeringens råd med prins Kyrill i spissen innhar, blir vanskeligere dag for dag. Opposisjonen består nå av arbeiderbevegelsen med kommunistene, bondefortundet unntagen en betydningsløs høyre-fraksjon, de demokratiske, sosialistiske og radikale partiene og tilslutt av medlemmer av det republikanske militærforbundet. Denne koalisjonen kommer sannsynligvis til å overta ledelsen etter Tysklands sammenbrudd. Man kan i lyset av disse begivenheter trygt anta at Bulgaria snart har løpt linen ut som nasistisk makt." Times' redaktør mener at det er sikkert at Bulgarias sammenbrudd vil bety en fullstendig oppløsning av nasistenes tak på Balkan.

En politisk kommentator i London sa den 10/12: "Etter at bulgarske tropper gikk over til jugoslaviske friskarer nylig, vet den bulgarske regjeringen at den ikke kan stole på armaen til å medvirke i en politikk som vil resultere i fiendskap ikke bare fra Jugoslavia, men også fra Russ-

land. Amerikanske fly har kastet flygeblad over Sofia med en advarsel til bulgarerne om ikke å kjempe mot jugoslaverne eller grekerne.

AMERIKA I KRIG. Siden Amerika kom med i krigen for 2 år siden har amerikanske fabrikker levert 150.000 fly. I november måned ble det produsert 8.789 militærfly, derav over 1.000 tunge bombefly. Amerikanerne opererer nå fra 100 flyplasser i Storbritannia. Siden 1940 er det bygget 330 svære krigsskip. For tiden blir det bygget 5 handelsskip om dagen i Amerika. 17 millioner amerikanere er nå beskjeftiget i rustningsindustrien. Den amerikanske hær har nesten nådd sitt mål, 10 millioner mann. Amerika har 2,5 millioner mann som kjemper utenfor landet.

KRIGEN TIL SJØS. Den månedlige oppgave over ubåtkrigen ble sendt ut på vegne av Churchill og Roosevelt den 10/12. Vi gjengir hovedpunktene: "Det er særlig verd å legge merke til hvor lite fienden har oppnådd til tross for sin store innsats. Antallet av lasteskip som ble senket av ubåter i november, er mindre enn i noen måned siden mai 1940. Antallet av ubåter som ble senket i november er større enn antallet av allierte handelsskip som ble senket av ubåtene".

Meldinger om konvoyslag er ikke sjeldne i BBC's utsendinger. De er ofte temmelig detaljerte og derfor lange, så plassen tillater ikke at vi gjengir dem. Vi siterer det siste felleskommunikat utstedt den 11/12 av det britiske marinadepartement og luftdepartement: Under kamper i Atlanterhavet mot minst 20 ubåter i et slag som varte i 2 dager og 2 netter, ble 5 ubåter senket og 3 alvorlig skadet av britiske krigsskip og fly. Ubåtene ble observert i farvannet forut for to viktige allierte konvoyer. Over 99% av konvoiene nådde havn i god behold. De britiske krigsskipene hadde ingen tap og led ingen skader. Tre britiske fly ble skadet, og to måtte gå ned på sjøen. Masteparten av mannskapene ble reddet.

ETTER FIRE OG ET KVART ÅRS KRIG. Den annen verdenskrig har nå vart lenger enn den forrige, og de britiske avisene benytter anledningen til å sammenligne Tysklands stilling nå med 1918 og bedømme den alminnelige krigssituasjonen etter de tre store konferansene.

Daily Express: Den store forskjellen mellom den forrige krigen og denne burde være klar for enhver. I 1918 var Tyskland utslitt. Denne gangen må det brytes ned. De sjokkene som skal tvinge Tyskland i kne, må være kraftigere enn ved Stalingrad, større enn i Tu nisia eller i Italia og ennå mer omfattende enn flyraidene mot Berlin og Memburg. Det er det programmet som de allierte statsmenn og offiserer har tatt stilling til i Teheran.

Daily Mail: Når vi erindrer den utlatalige mangelen på beredskap som vi begynte med, må vi løfte taknemlige bannar over at det britiske folket ikke er kuet i slaveri. Først engang i vår historie fra tiden siden armadaen er vi reddet ved et "mirakel". Forrige gang var det Marne. Denne gangen var det slaget om Storbritannia. Vi nærmer oss nå sairen. Men vi kan ikke forhåpe om å saire i en konflikt som denne engang til. Neste gang vil vi bli slått ned. Hvis det fins et korn av visdom igjen i de frie menns verden, blir det aldri noen "neste gang", for "neste gang" blir "siste gang". Deretter vil det ikke finnes noen ting.

Times: For første gangen har vi nå en plan i stedet for planer for et alliert felttog, som skal føres som ett felttog istedenfor en serie felttog, som er løst sammenføyte ved sambandsstaber. Fra og med nå inntar det italienske felttoget sin plass i det store samstemte skjema. Den hovedoperasjonen som dette og alle kommende felttog nå samordnes med, er offensiven i Russland.

REPLIKK. "Herrefolket" legger alt ode etter seg. Hat og forbitrelse er de følelser som besje-ler de okkuperte undertrykte, mishandlede og utplyndrede folk.

front rundt Kirovo.

De russiske styrker som ble frigjort ved Snamenkas fall, velter nå i massive balger mot vest og har tilbakelagt omtrent halvparten av veien mellom Dnjepj og Bug. Ved Bug har tyskerne i månedvis vært iferd med å opprette en ny forsvarslinje.

Sydvest for Kremensjog har russerne erobret flere sterkt befestede tyske stillinger. Kampene her sikter på å forene de russiske styrker med Tjerkassy-styrkene.

Ved Krivoj Rog og Nikopol pågår det harde kamper, men tyskerne har hittil kunnet forhindre alvorligere innbrudd i forsvarssystemet. Times' Moskva-korrespondent telegraferer at omringningstruslen mot de tyske troppene ved Nikopol blir stadig mere påfallende, og at en tysk retrett fra denne frem-skutte basis antagelig vil bli en tvingende nødvendighet i løpet av kort tid.

Delvis evakuering av Odessa. Det heter i informasjonen fra russisk hold: Stillingen for tyskerne i det sydligste Ukraina er i virkeligheten blitt så kritisk at den rumenske overkommando har beordret partiell rømning av Odessa. All maskinell utrustning føres nå bort mot rumensk område, og store forsyningskolonner ruller vestover. Fabrikker sprenges i luften og havneanleggene og skipsverftene, som er reparert av tysk-rumenske spesialtropper, blir rassert.

Kiev-fronten. Det nå månedgamle slaget om Kiev-fremspringet har ikke ført til noen mer påfallende fremgang for von Manstein. De sterkt årelatte tyske avdelinger viser ikke lenger samme offensivånd, og stillingen er stabilisert til den røde hærs fordel. I det vestlige avsnitt av Kiev-fremspringet trakk russerne seg torsdag ut av Radomysl, som ligger 90 km. vest for Kiev. Lenger nord i Malin-området har tyskerne påny lidd store tap av tropper og tankk. General Vatutin har fått kraftige forsterkninger, og de russiske motstøtene er satt inn syd og sydvest for Malin. von Manstein er her blitt tvunget til å oppgi terrenget. Det russiske artilleriet arbeider med ødeleggende virkning, og hele tyske kompanier er meiet ned, heter det i en frontmelding.

Ifølge tyske kilder har den røde hær gjenopptatt sine angrepsoperasjoner i stor skala ved Nevel, nordvest for Smolensk. Russerne har her fra lang tid tilbake omgruppert sine styrker og ført fram reserver av vinterutdannet mannskap. Russerne står på denne sektor nærmere den tidligere polske grensen enn på noe avsnitt av fronten og kontrollerer store strekninger av jernbanen til Riga. Ansvarlig hold i Moskva har ennå ikke gitt noen opplysninger om operasjonene i Nevel-sektoren.

Fasitt. Tjerkassys fall har åpnet en ny vei for russerne i kampen om Dnjepj-buen, og ved Kiev-fronten er den røde hær iferd med å rykke til seg initiativet igjen.

vvv vVv vvv

JUGOSLAVIA. Av de to siste jugoslaviske kommuniker fremgår det at det pågår svære kamper i alle avsnitt hvor tyskerne har gått til offensiv. Tyskerne angriper i retning Sarajevo, Tuzla, Zvornik, elven Drinjaca og fra Serbia. Tyskerne er påført et par store nederlag, et i Tuzla-området, hvor en tysk kolonne på 2.000 mann ble beseiret, og et ved Zara, en havneby i Dalmatia. En liten havneby syd for Zara er erobret, og tyskerne har måttet evakuere øya Uljan utenfor Zara.

SVERIGE. Høst dagen skal holde møte fredag for lukkede dører for å behandle Ribbentrops svar på den svenske regjeringens henvendelse i anledning aksjonen mot studentene i Oslo. En korrespondent hevder at det hersker en økende meningsforskjell i Sverige om landet skal marsjere alene i nøytralitet eller om det endelig skal legge kursen over til de allierte. Vi vil nå se om de også dennegang vil stikke pipen i sekken.

ORD FOR DAGEN. Vår frihetskamp gjelder din egen frihet. Derfor må du selv være med.

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 17/12-1943.

SYDFRONTEN. Den 8. arme har avskåret veien Ortona-Orsogna-Guardiagrele, som er viktig for tyskerne. Den siste tyske forsvarslinjen foran Pescara er derved alvorlig svekket. Byen Ortona sies å stå for fall.

Den 5. arme har ikke kunnet by på noen større sensasjoner, og det tales bare om artilleriduelle og patruljesammenstøt på begge sider av den store hovedveien til Roma.

Fasitt. Lynkrigen på den italienske fronten later til å vente på seg. Den 5. og den 8. arme har de siste dager kunnet notere sikkerlig viktige, men nærmest lokale terrengvinninger.

Flyangrep. De alliertes strategiske flyvåpen har i løpet av 24 timer fra onsdag til torsdag rettet et tredobbel angrep mot tyskernes kommunikasjoner i Nord-Italia. Brennerbanen er blitt angrepet av over 300 bombefly på to av sine viktigste knutepunkter, nemlig Innsbruck og Bolzano på hver sin side av den italienske grensen. Torsdag angrep allierte bombefly jernbanemål i Nordøst-Italia. Jernbanetomtene ved Padua var det viktigste målet. Jernbanebroen ved Bogna ble også angrepet. En mindre formasjon Liberatorfly angrep dessuten en jernbaneviadukt på Brennerbanen.

Innsbruck er aldri angrepet før. Byen er et sentralt jernbanepunkt og sentrum for viktige krigsindustrier. Det ble kastet en kraftig last og gjort store skader på skiftespor og verksteder.

I Bolzano voldt flygende festninger kraftige skader. Under disse operasjoner ble 11 tyske fly delagt og 2 allierte fly gikk tapt.

Jugoslavia. Den jugoslaviske folkehæren har stanset den tyske offensiven i Kroatia sydvest for Zagreb. Jugoslaverne har gått over til offensiven i dette området. I Slovenia har store tyske styrker tvunget friskarene til å evakuere sine tropper fra byen Kocevje. Tyskerne førte fram forsterkninger, hvoriblant tanks og over 3.000 mann. Over 200 tyskere ble drept og over 1.000 såret.

Allierte fly har bombet tyske transportere i Dubrovnik-området på den dalmatiske kysten.

VESTFRONTEN. Berlin ble kraftig bombet av det britiske flyvåpen natt til fredag. Angrepet ble utført av en stor styrke Lancasterfly. De kastet over 1.500 tonn spreng- og brannbomber mot den tyske hovedstad. Det brøt ut store branner, og røyken fra dem steg over skydekken.

Blant det britiske flyvåpens andre operasjoner natt til fredag var angrep mot mål i Vest-Tyskland av Mosquitofly, angrep mot tyske mål i Nord-Frankrike og minelegningstokter. 30 britiske fly savnes etter alle operasjoner natt til fredag.

I Dagslys torsdag bombet amerikanske flygende festninger og Liberatorfly eskortert av jagerfly, mål i Nordvest-Tyskland. 11 bombefly og 1 jagerfly savnes. 18 tyske jagere ble ødelagt.

DET FJERNE ØSTEN. Sterke amerikanske stridskrefter har innledet et heftig angrep mot Ny Britannia. De har etablert et fast fotfeste på sydkysten og har begynt sin fremrykning inn i landet. Forut for angrepet gikk et av de heftigste flyangrep som noensinne er gjennomført i det sydvestlige Stillehav. Den understøttende marinestyrke var den største som har operert i dette området.

Et Reutertelegram sier: Landsetningene fant sted i nærheten av Arawe og ved Cape Merkus på Ny Britannias sydkyst, 130 km. vest for Gasmata og 400 km. sydvest for Rabaoul. Rabaoul ligger på nordøstspissen av øya og er japanernes viktigste forsyningsbasis i Ny Guinea- og Salomonområdet. Arawe har ingen egentlig militær betydning, men amerikanerne får lettere for å bombe Rabaoul. Den japanske tilførselstrafikken med prammer fra nordkysten av Cape Gloucester og derifra landeveien til Arawe-området er nå truet. Operasjonen er de alliertes første landstigning på Ny Britannia siden japanerne

NAVNE

slag

norom

qule

r l r

sling

ordme

ster

r foy

ge be

Joha

n Wig

ustad

Einar

en Arv

PÅ KN

være

en noe

angrep

Det va

gange

benfæ

el ver

EN I D

erstr

t hevd

ller n

mot t

ffolsc

iv full

v krig

v slik

lsc og

G LOGN

tot i

Det

lyanga

hver s

rykte

ut fo

berder

runn e

ter k

t hvi

TIER (

itære

d å k

undo

ortse

t, de

chsvo

blod

rerne

e seg

æron

a Hit

an vi

mon

att

gor

er vlu

stykker

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

FIENDSKAP.

Det nytter ikke å forsøke på å regne opp de tyske forbrytelsene i Norge. De er utallige og forferdelige. Vi kan fremdeles ikke befri oss fra en viss forbauselse over at slik fremferd virkelig er mulig. Det er meget vanskelig å forstå at et folk kan bygge alle sine handlinger på vold. Jo mere denne erkjennelsen siger inn på oss, at tyskerne akter å underkue oss med alle midler - selv de uanstendigste - jo mere blir dette faktum det eneste som har betydning for oss. Alt annet trer i bakgrunnen for motstanden mot den tyske underkuelseren. Vår eiendom, vårt tidligere livs behageligheter, våre meningsforskjeller og interessekonflikter oss imellom - ja vårt eget liv - blir oss likegyldig. Det har alt sammen ingen verdi før vi har kvittet oss av med det tyske voldsstyret.

Derfor kaller vi på de dybeste forsvars- og selvoppholdelsesdrifter i vårt folk, for å mobilisere og engasjere dem i vår krig mot hedningene. Vi vil ikke og kan ikke tåle all denne råtten-skapen som de byr oss. Det vennelige, hykkelske snakk som de dekker sin voldslyst med, er nesten verre enn alt annet. Det fiendskapet som de viser oss i praksis, er alltid nakent og skånselsløst. Derfor er heller intet kompromis mulig mellom dem og oss.

Hele verden vet inntil kjedsomhet at det norske folket verger seg med nebb og klør mot nazi og quislingene. Alle vet det - tyskerne vet det og quislingene vet det - at vi har intet felles, ikke en tanke, ikke en interesse. De vet at hvis vi fikk bestemme vår skjebne i 24 timer, så var alt det de representerer feiet ut fra Lindesnes til Nordkap.

Det fins ingen mellomvei der hvor den ene parten ikke vet hva forhandling er. Vi står overfor en bande, som ikke kjenner begrepet sømmelighet, som er ukjent med enhver annen behandling av vergeløse enn å pine dem eller drepe dem. Banden har programmatisk erklært at den er en fiende av humanitet. Den flirer over den hjelpeløses angst og ler av alt som vi tror på som hellig.

Hva skal det da tjene til å kommentere enhver av deres voldsgjerninger? Det er uødvendig. De døde grankledte robotene, som går og trasker i mekanisk sløvhet og dekker voldsutøvelsen og urettferdigheten med sin pliktmessige idioti, til dem har vi heller intet å si. Et folk som lar seg dressere til å gå god for slike vanvittige gjerninger, som de som utøves i det tyske folkets navn, fortjener intet - ikke engang en tanke på hva deres plass bør bli i fremtiden.

Det norske folket har fått en fiende, og det skal vite å holde fast på fiendskapet lenge etter at hver eneste av de skyldige har fått sin straff.

v v v v v v v v

FAKTA OG KOMMENTARER.

KLAR BESKJED OM TYRKIA. I Ankara-kringkasteren ble det den 14/12 lest opp en artikkel fra den halvoffisielle avisen Ulus. Det erklæres her bl.a.: "Tykia er ikke noe nøytralt land og har aldri vært det under krigen. Dets nøytralitet eksisterer bare i juridisk forstand, hvilket betyr at landet ikke tar aktiv del i krigen. I virkeligheten er Tykia imidlertid en av de forente nasjoner, som på best mulig måte gir sitt bidrag til seiren i denne kamp for humanitet og sivilisasjon. Forhandlingene i Cairo har ytterligere aksentuert denne landets stilling".

KRIG OG SYKDOM. Aftontidningen melder at over 500.000 mennesker i Berlin lider av såkalt "kjælersyke", en slags influensa, som er pådratt under opphold i fuktige kjellere ved flyangrep. Det blir meldt at bare i Berlin døde over 2.000 mennesker av influensa i forrige uke. Epidemien skal være særlig ondartet i Rhinland og Praussen.

Influensaen raser fremdeles i Storbritannia og De forente Stater, men det er få dødsfall og sykdommen er i sin alminnelighet av mild karakter.

professor ved London Universitet opplyste den 14/12 at man nå har funnet et legemiddel som fullendelig helbrøder kreft i prostata-kjertlen.

SPEER KONTRA UNRUH. Meldinger fra Stockholm går ut på at det er alvorlige stridigheter mellom general Unruh, sjefen for den tyske hers rekrutteringskontor, og Speer, minister for krigsproduksjon. Unruh forlangte rekrutter fra Speers personale, men Speer nektet med den begrunnelse at en slik reaksjon vilde innvirke på produksjonen. Unruh påstår at en hel divisjon kunde rekrutteres fra rustningsministeriet uten at det vilde innvirke på produksjonen. Saken er forelagt Hitler.

BAKBUNDNE NORDMENN. Pålitelige vitnesbyrd fra mange øyenvitner avslører at de norske fangene som kom til Oslo fra Falstad og ble videresendt til Tyskland torsdag i forrige uke, ble utsatt for en ytterst brutal behandling. Ved ankomsten til Oslo Ø var alle fanger bakbundet og dessuten bundet sammen i grupper i bena, slik at de ikke kunde røre seg. På denne måten måtte fangene stå i over to timer i den bitende desemberkulden. Transporten omfattet vel 200 mann og besto av noen studenter fra Trondheim og andre norske patrioter, som i lengere tid har vært i konsentrasjonsleiren på Falstad.

UT AV HJEMMENE - INN I FENGSELENE. Det tyske sikkerhetspoliti i Danmark har i det siste foretatt mange arrestasjoner. Det er især fremtredende menn fra dansk presse og dansk industri, som nå blir fra for gestapo-styret. Gestapo setter seg tilrette og herjer etter sine vanlige metoder der som her og alle andre steder.

En mengde utbombede familier er i den sistetiden kommet fra Tyskland til Danmark. Tvangsinnkvarteringen har skutt fart. De danske familiene får meget kort varsel om å forlate sine leiligheter. Videre er det i de siste ukene oppført mange barakker ved den dansk-tyske grensen for innkvartering av utbombede tyske familier.

ALT KLART FOR STILLEHAVSOFFENSIVEN. Marineminister Knox meddelte ved en pressekonferanse at forberedelsene for en stor offensiv i Stillehavet nå er ferdig. Han sa: "Vi begynner å bli rede til å dele ut en rekke harde slag. Vi har nå utrustning og utdannede menn til å fullføre verket. Påanene skrider fram. Hele strategien trer nå fram ettersom våre operasjoner utvikles. Det er nå blitt fullstendig tydelig at det som bare lot til å være en "nasking", er drevet for å desimere fiendens styrker i luften og på havet. Store deler av den japanske flåten er ødelagt. Vi blir stadig sterkere over hele Stillehavet.

Fiendens flytap fortsetter. For hvert fly vi mister, mister japanerne 6 a 8. Japanerne kommer fremdeles med sine fantastiske selvsberetninger, slike som ødeleggelsen av våre hangarskip. Det skjer helt og holdent i propagandøyemed. Det har ikke forekommet noe betydelig slag i Stillehavet på minst en måned. Det har vært mindre trefninger, hvor vi har slått til og japanerne har trukket seg unna".

EINAR HOIGÅRD IN MEMORIAM. Universitetsstipendiat Einar Hoigård er død i fengsel i Oslo. Dermed er et nytt blodvitne føyet til i rekken av gode nordmenn, som er falt som offer for det nasistiske barbariet.

Hoigård var en strålende begavelse, et hjertegodt menneske og en god nordmann. Tross sin unge alder har han satt dype spor etter seg som vitenskapsmann og pedagog. Hoigård var en norsk vitenskapsmann i hvem det ikke fantes svik. Han gikk aldri på akkord med sin samvittighet.

Vi takker Einar Hoigård for hans arbeid for sannhet og rett og lyser fred over hans minne.

v v v v v v v v

NAVNE:

slar
nor
g quis
er i r
sling
nordme
er ster
er fey
rge be
n Joha
rn Wig
Austad
Einar
en Arv
PÅ KN
vare
en noe
angrep
Det va
gange
denfab
el var
EN I D
ersti
t hevd
ller n
mot t
ffolsc
t full
i krig
v slik
lsc o
G LØGN
tot i
Dot
lyang
hver
rykte
ut fo
berde
runn
ter lo
t hvil
TIER
itære
d å k
undo
ortse
t, de
chsve
blod
rerne
e seg
æron
a Hit
an vi
mon
att
gor
er via
stykker.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

besatte alle strategiske punkter i begynnelsen av 1942.

ØSTFRONTEN. I Dnjepr-buen faller det tyske forsvaret hurtig sammen rundt trafikknutepunktet Smela. To fangarmer slutter seg omkring byen fra nord og øst, samtidig som en tredje styrke truer med å avskjære jernbaneforbindelsen bak Smela. Det russiske artilleriet har tatt retrettjernbanen mot vest under ild. Man regner med at tyskerne når som helst kommer til å rømme Smela. Den røde har vil derved få kontroll over ytterligere viktige avsnitt av det tyske trafikknettet i Dnjepr-buen. Fra Smela går det bl.a. viktige jernbaner mot elven Bug.

De russiske styrker som erobret Tjerkassy, har forenet seg med de styrker som avanserer mot nordøst fra Kremensjug. Hele den høyre breidd av Dnjepr mellom disse to byene er nå fullstendig ranset for tyskere. Tyskerne blir på bred front presset ut i sumpene rundt Smela.

Ved Kirovo forverres tyskernes stilling for hver dag. Tross fortvilte tyske motangrep lukker den russiske angrepsringen seg stadig hardere omkring byen. Kirovo er utsatt for heftig artilleriild, og kraftige luftangrep og er sikkert et lite helsebringende oppholdssted for tyskerne.

Kommentar. Hvis Kirovo faller, vil tyskerne sannsynligvis bli tvunget til å trekke seg hurtig tilbake fra Krivoj Rog - Nikopol-linjen, som da trues av omringning fra nord. Stillingen for tyskerne i Dnjepr-buen er allerede så alvorlig at bare et tilbaketog, som begynnes i tide og gjennomføres på en dyktig måte, ser ut til å kunne redde von Manstein unna en katastrofe, hvis virkninger vil bli betydelig alvorligere enn nederlaget ved Stalingrad.

Kiev-fronten. Det store utmattelses- og materialslaget vest for Kiev har igjen blusset opp med en rekordartet voldsomhet. Tyskerne har hittil ikke greidd å gjennomføre sin hensikt, nemlig å rette ut kilen og ennå mindre har de nådd sitt formentlige mål: å gjenerobre Kiev. Den transoceaniske tyske nyhetstjenesten erklarte torsdag at kampene omkring Kiev har nådd sitt høydepunkt og at en avgjørelse synes å forestå.

Kommentar. Situasjonen for den røde har vest for Kiev er fremdeles spent men ikke kritisk. Avgjørelsen vil komme til å avhenge av den avgjørende faktor, hvem som i tide kan føre fram tilstrækkelige reserver. Begge armeer har med stor list lurt på hverandre og for enhver pris forsøkt å unngå å falle i de gjensidig oppsatte feller. Tyskerne står stort sett på en avstand av ca. 90 kilometer fra Kiev. Kiev kan ikke sies å være truet, selv om trykket mot de russiske forsvarslinjene er ytterst voldsomt.

Vinteroffensiven står for døren. Moskva-kringkasteren har rettet et spesielt budskap til den røde har, hvor det bl.a. heter at i det kommende vinterfelttoget vil den røde har rette en rekke voldsomme angrep mot den tyske har. Snestormer er ikke den røde hars fiender, men dens mektige hjelpere. Et gammelt russisk ordsprog sier at det som er kjøtt for en russer, er gift for en tysker, heter det i oppropet. Dette særlige budskapet til de russiske troppene, som er sendt ut over samtlige radiostasjoner, har vakt stor oppmerksomhet blant utenlandskorrespondentene i Moskva, og den alminnelige mening er at den ventede russiske vinteroffensiven nå står for døren.

ORD FOR DAGEN. "Norge var et rike, det skal bli et folk". Dette NS-slagord er tatt fra Kongsemnene. Slik kan denne elendige klikk av outsiders og landsforredere rane et kongeord og dekorere sine svindelforetager med det. Mellom rikstanken og folketanken er det ingen motsetning i Norge nå som i den tiden Kongsemnene behandler. Med hensyn til selve saken - å samle Norge til et rike - sier vi til quisling som kong Haakon sa til hertug Skule: "Den gerring, hertug, den tanker jeg i lader ligge, thi sandelig, I årker den ikke".

vvv vVv vvv

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 20/12-1943.

SYDFRONTEN. Helgens kommunikeer melder om begrenset fremgang både for den 5. og den 8. arme. Den 5. arme har rykket fram på midtfronten i et meget vanskelig terreng og under innbitt motstand fra tyskerne. Amerikanske tropper fra den 5. arme har erobret den sterkt befestede byen San Pietro. Den har rykket videre fremover og står nå nord for San Pietro.

Den 8. arme har tross sterk motstand gått fram langs Adriaterhavskysten. Dens høyre fløy har erobret Foggio Fioroto, 13 km. sydvest for Ortona og 7 km. nordøst for Orsogna. Etter å ha slått tilbake tyske motangrep, holder de britiske troppene mesteparten av veien fra Ortona til Orsogna og har på flere steder krysset denne hovedveien. Det er blodige nærkamper i utkanten av Orsogna.

Flyangrep. Fredag og lørdag var luftoperasjonene noe begrenset på grunn av det dårlige været. Det ble rettet angrep mot tyske kommunikasjoner ved Rivieraen, hvor mål ved Nizza og Cannes ble bombet. I Anzio, syd for Roma, ble havneanlegget bombet. Angrep gikk også over Adriaterhavet mot mål i Jugoslavia og Albania.

Søndag ble rekkevidden av flyvirksomheten sterkt utvidet på grunn av bedre værforhold. Store avdelinger svære bombefly var i ilden. Blant målene var jernbaneforbindelser i Midt-Italia, havneanlegg ved og skipsfart i Adriaterhavet og på vestkysten, Civitavecchia, nordvest for Roma, og havnebyen Split i Dalmatia.

Et kraftig dobbeltangrep ble søndag rettet mot Innsbruck i Tyrol og Augsburg i Syd-Tyskland. Hovedmålet i Innsbruck var jernbanetomtene, som ble bombet meget kraftig og med største presisjon. Bombeflystyrken som angrep Augsburg ble møtt med kraftig opposisjon fra fiendtlige jagere.

Fra alle søndagens operasjoner savnes 16 allierte fly. 43 tyske fly ble skutt ned. **Jugoslavia.** Friskarere har tilføyet tyskerne nye tap over store områder i Jugoslavia. I Bosnia trengte jugoslaviske tropper fram til utkanten av det tyske santret Banaluca. Tyskernes systematiske offensiv mot friskarere har nå pågått i tre uker. Praktisk talt alle øyene utenfor kysten av Jugoslavia er fremdeles på jugoslavernes hender.

VESTFRONTEN. Svære amerikanske bombefly, eskortert av jagere, angrep mandag morgen mål i Nordvest-Tyskland. Nærmere enkeltheter foreligger ikke, men meldingen tyder på at dette var et nytt av de mange kraftige slag som amerikanerne rettar mot Tyskland i dagslys. Dobbeltangrepet mot Augsburg og Innsbruck ble også utført av amerikanske bombefly.

Amerikanske bombefly eskortert av jagere, angrep mandag mål i Nord-Frankrike. **Berlinmelding.** Socialdemokratens korrespondent i Berlin skriver om tilstanden i Berlin nå: Det er liten variasjon i kostholdet. Poteter er den mest alminnelige rett. Forsøk på å skaffe næringsmidler fra distrikter som ikke har vært bombet, støter på vanskeligheter på grunn av forvirring i trafikken og det forholdet at man anser forsyninger til sivilbefolkningen for å komme i siste rekke. Det er så å si umulig å få tak i vindusglass, og de fleste vinduer som har fått rutene knust, er blitt overklistret med papir. Ragnet siver ofte gjennom taket i boligene, som også hyppig er uten gass eller elektrisitet og mange ganger helt uten oppvarming. I butikkene er det lite man kan legge hånd på. Varemagasinene er fullstendig tomme. Aftenbladets korrespondent skriver at kullageret var ennå i brann tre uker etter det voldsomme angrepet i november. "I en slik tilstand blir enkelte folk herdet, andre gir opp og blir likegla, mens andre igjen har sin skjebne helt apatisk", sier korrespondenten.

NAVNE:

slag
nordm
quis
er i r
sling
nordm
er ster
er høy
ge be
n Joha
rn Wig
Austed
Einær
en Arv
På KN
være
en noc
angrep
Det va
gange
deni
el var
EN I D
forst
t hevd
ller n
mot t
ffols
t full
i kria
y slik
lse og
G LOGN
tot i
Dot
lyanga
hver s
rykte
ut fo
border
runn
ter k
t hvil
TIER
itære
d å k
undo
ortge
t, de
chsve
blod
rerno
e seg
aron
a Hit
an vi
att, m
ger f
er vid
stykker

ORD-ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

KRIGSFORBRYTERNE-

Tysklands nederlag er rykket så nær at tenkende mennesker har begynt å drøfte etterkrigsproblemene. De allierte rådslår om hvordan hjelpen til de land som tyskerne har utplyndret, skal organiseres. Stalin har med sin vanlige barskhet erklært at tyskerne skal få bygge opp igjen det som de har ødelagt. Det skal pålegges dem å levere nye maskiner i stedet for de ødelagte. Det skal legges beslag på tysk arbeidskraft for å oppføre fabrikker, offentlige bygninger og boliger, som tyskerne har ødelagt. Problemet om hvordan man skal forhindre en gjentakelse av det som er skjedd, drøftes også ivrig. På alliert side er man også enig om at de forbrytelser som er begått skal straffes. Det ligger også åpen for dagen at ugjerninger kan ikke gå upåttalt hen.

Det viktigste er naturligvis at tyskernes nederlag kommer så hurtig som mulig og blir så følelig som mulig. Selve sammenbruddet med alt som følger i dets spor, kommer til å bli en lekse som tyskerne ikke skal kunne glemme så fort. Meget taler for at det går med Tyskland som det gikk med Spania etter den spanske arvefølgerkrig, med Sverige etter Karl XII og med Frankrike etter Napoleonskrigene. Ingen av disse land kom seg opp i gjen etter nederlaget. Det var definitivt. Folkene hadde forblødd og gaide aldri mere å arbeide seg opp til den makstilstanden som de var styrtet fra.

Hva krigsforbrytelsene angår, er det selvfølgelig at alle de som er påført å ha torturert mennesker, må straffes. Alle slags grusomheter, plyndringer, uberettigede dødsdommer og den slags må straffes eksemplarisk. Den sentrale forbrytelsen, den som er opphav til alle de andre, kan ikke gå upåttalt hen.

Denne sentrale forbrytelsen er selve det at krigen ble sluppet løs. Da hitler ga ordre til at de tyske troppene skulde falle inn i Polen, foretok han seg noe om hvis betydning han ikke kunde svave i uvisshet. Hans foretak mot Østerrike og Tsjekkoslovakia var vellykket. Det gjorde dem ikke forsvarlige. Da hitler, oppmuntret av fremgangen, begynte krig med Polen, hadde England og Frankrike sagt fra at å overskride Polens grenser skulde føre til krig med disse makter. Hitler trodde at dette var bare bløff. Vestmaktens ynkelige oppførsel i München hadde gitt ham den forestillingen at de ikke vilde våge å innfri sin garanti til Polen. Deri, som i så meget annet, tok han feil på grunn av sin manglende kunnskap om forholdene i Europa. Hans rådgiver var Joachim von Ribbentrop, som den gang nylig hadde byttet ut sitt agentur i vin med sitt agentur i hitleristisk utenrikspolitikk.

Det som er avgjørende for spørsmålet om straff, er ikke at hitler har bedrømt stillingen i verden feilaktig. Forbrytelsen hadde vært like stor hvis hans beregninger hadde holdt stikk. Det forbryterske lå i tiltaket: å slippe krigens halvete løs for å komme til områder som ikke tilhørte det tyske folket. Ingen gjerning er utilgivelig som denne. Erobringskrig er et foretagende, som åpner portene for alle de forbrytelser og gemerheter som menneskene er i stand til å begå. Millioner av liv forspilles. Millioners livslykke ødelegges. Råhet og forvillelse tar overhånd, og mange slektleds arbeid legges øde. Å begå en slik gjerning med velberåd hu, det er å begå den synd som det ikke gis tilgivelse for. Skylden for den strøm av nødskap, forbrytelse og lidelse som veltet fram da krigen var sluppet løs, hviler på den mann som begynte krigen.

De som rådet til krig, deler skyldbyrden med ham. Alle som har stillet seg til disposisjon for å gjennomføre den, har tatt på seg en del av skylden. Den tyske militærmakten og det tyske folket blir på denne måten ansvarlig for følgene av at de polske grensene ble overskredet den 1. september 1939. De kan ikke betraktes som skyldfrie fordi en mann som hadde tilrahet seg

til makt i landet, befalte dem å delta i krigstoget. Det tyske folket aksepterte hans maktutøvelse. Det foyet seg etter den. Så lenge fremgangen fulgte hans hatmerkede sinnbillede, gjorde det ham til gjenstand for en henført dyrkelse. Det lonner seg ikke etterpå, når fremgangen er byttet om til sin motsetning, å erklære: "Vi adlød av tvang". Da er det for sent å gjøre seg arveløs.

Det er i sin orden at det folket som i vått og tørt har fulgt den mannen, som med velberåd hu slapp krigens halvete løs, får tomme nederlagets bitre kalk. Dette folket jublet over seirene. Det het det aldri: "Vi kjenner ikke den mannen", men: "Fører befal, vi følger deg". Det manglet aldri folk som var villige til å utføre hans ordrer, når det gjaldt å undertrykke de folkene som han hadde tiltenkt trelles lodd. Hvem er det som anbefaler skytning av gisler, hvem er det som råder mot dem som forsvarer sitt land og sin frihet, hvem er bødler når det jødiske folket utrykkes? Er det synd på disse mennesker? Ja, på samme måte som det er synd på alle som må stå til ansvar for uansvarlige gjerninger.

Hitlers folk kommer ikke til å unngå den skjebnen som det har manet fram. Det viktigste av alt er at denne skjebnen fullbyrdes. Dermed gjenvinnes de folkene som var tiltenkt oppgaven å være det ariske herrefolkets trelle sin frihet og sitt menneskeverd. Dette gjelder også for Norge og for Danmark. Hvordan vi etterpå vil innrette vårt liv, er av en underordnet betydning, sammenlignet med dette at vi blir befridd for undertrykkerne. Nordmann og dansker har gjort sin innsats i frihetskampen. De fortjener den nasjonale gjenreisningen, som venter dem.

vv WW vv

FIAT JUSTITIA. Moskvakringkasteren bekjente søndag kveld: 3 tyske krigsforbrytere ble henrettet offentlig ved hengning i Charkov lørdag. Alle 3 har avlagt en omfattende tilståelse og har erklært seg skyldige i masse mord og tortur av russiske sivilpersoner. De tre tilståelser bekreftes helt ut ved det foreliggende bevismateriale. De tre forbrytere gjorde gjeldende at de hadde utført sine ugjerninger etter ordre fra sine offiserer. Strafferetten i Charkov anerkjente ikke dette som formildende omstendigheter.

Radslav, en av de anklagede, sa i sin forklaring at mellom 5,000 og 8,000 sivile russere var blitt systematisk utryddet av tyskerne i Sjitomir. Han innrømmet at han personlig var ansvarlig for at 40 mennesker ble drept. Et annet tysk vitne, oberst Heinich, tidligere assistent hos Rudolf Hess' stabsjef, sa at hitler, Himmler og sjefen for det tyske sikkerhetspolitiet Kaltenbrunner, holdt et møte våren 1942, hvor det ble besluttet å utrydde hva herrene kalte den ubrukelige delen av den russiske befolkningen. Moskvakringkasteren la til: Denne prosessen er begynnelsen til enden på det terrorherredømmet som die deutsche Wehrmacht utøver i det tyske folkets navn. Det er belæring og advarsel til alle tyskere: Charkovprosessen er endt. Flere andre vil følge.

NY SVENSK NOTE. Den svenske regjering har sendt en ny note til Tyskland i anledning av overgrepene mot Oslo-studentene. Det svenske svaret aviser Ribbentrops erklæring og peker på at begivenhetenes gang i de nordiske nabostater nødvendigvis må angå den svenske regjeringen og det svenske folket. Det svenske svaret understreker at aksjonen mot Universitetet i Oslo ikke kan unngå å få innflytelse på forholdet mellom Sverige og Tyskland.

MASSEUTRYDDELSEN AV JØDENE fortsetter med tysk grundighet. Tyske "vitenskapsmenn" har utarbeidet en plan, hvoretter den del av Europas jødiske befolkning som ikke myrdes ved massehenrettelse, skal utslettes langsomt og uunngåelig ved underernæring. Dødsrasjonene i de polske ghettoer virker sikkert og ubønhørlig etter sin hensikt.

vv WW vv

ØSTFRONTEN. Russerne har startet en ny offensiv, denne gangen i nord i Nevel-området. Det første russiske kommunike om disse nye operasjoner uttrykker saken slik: Tropper fra den 1. baltiske arme har brutt igjennom de tyske forsvarslinjene på en 80 km. bred front syd for Nevel. De har befridd over 500 tettbeboede strøk. I 5 dagers voldsomme kamper har tyskerne mistet 20.000 menn i falne og det er tatt 2.000 fanger. Tre tyske infanteridivisjoner, den 87., den 129. og den 211. sammen med den 20. tankdivisjon og flere militære politienheter ble slått på flukt. Blant det erobrede eller tilintetgjorte krigsmateriellet var over 100 tanks, 350 kanoner, 1.300 maskingevær og 40 ammunisjons- eller forsyningsdepoter.

Russerne rykker nå fram langs jernbanen og hovedveien mot Vitebsk, slik at de nå står på breid front ca. 50 km. nord og nordvest for denne byen. Vitebsk, som ligger 110 km. fra den polske grensen, er et viktig jernbaneknutepunkt, som tyskerne har omgitt med veldige befestningsverker og utbygget til det nordlige bolverket i sine vinterlinjer i Hvit-Russland. De stillingene som russerne har vunnet hittil blir beskyttet av høytliggende terreng, hvorfra de behersker en betydelig del av elven Dvina.

Vitebsk blir også truet av andre russiske styrker, som presser på fra øst og sydøst.

Kommentar. Times' militærkorrespondent skriver: Den offensiven som sovjet-russerne har begynt på den første baltiske front - en front som russerne nå nevner for første gang - har ikke bare slått en ny bresje i tyskernes forsvar, men også kostet dem dyrt i soldater og materiell. Det området hvor offensiven foregår er overstrødd med tallrike innsjøer og uskikket til omfattende operasjoner undtagen i den kaldeste og den varmeste årstiden. Tyskerne kan ikke ignorere selv den svakeste trussel mot Østersjø-statene. Selv om den russiske fronten tydelig er delt i to, på grunn av Pripet-sumpene, er det opplagt at den siste russiske seieren vil ha følger nede i syd og på slagmarkene ved Kiev og ved Kirovo, hvor stillingen står og vipper.

Kiev-fronten. Helgens russiske kommunike omtaler ikke Kiev-fremspringet. Korrespondentene er enig om at den tyske offensiven er gått i stå for annen gang på 5 uker. Det anslås at tyskerne i de siste 14 dager har mistet 800 tanks. på Kiev-fronten. Radio Paris varsler nok en tysk offensiv i dette området.

Dnjepr-buen. Russiske styrker angriper veiene som fører til Smela og Kirovo, men frengangen er langsom. Tyskerne går ustanselig til motangrep uten å ta noe hensyn til hva det koster. Alle deres motangrep er slått tilbake, og russerne har erobret en rekke befestede tyske stillinger. Moskva-kringkasteren sier at tyskerne sender fram store forsterkninger av tanks og fly langs hele den 100 km. lange fronten mellom Smela og Kirovo.

Fasitt. Vi nevnte i vårt forrige nummer Moskva-kringkasterens spesialbudskap til den røde hær hvor det bl.a. het: "I det kommende vinterfelttoget vil den røde hær rette en rekke voldsomme angrep mot den tyske hær! Nevel-offensiven betyr åpningen av det russiske vinterfelttoget og er det første av de kraftige slag som er lovet.

ORD FOR DAGEN. Også gjennom ulykken gir skjebnen en ironisk anvisning. Den sier: Bomber, granater, torpedoer og ammunisjonskasser - det er Tysklands rikdom. Alt dette svineriet som ble sprengt ut over Oslo søndag, det er nyordningens virkelige verdier. Men julens gaver, som vi skulde glede hverandre med, de er vekk; og de goder som freden og arbeidet ga oss med sin overflod, de er ødelagte, de er kastet i den tyske krigsgudens umettelige gap. Oslo-befolkningen tar denne "julegave" med ro og fatning. Den har øket vår forbitrelse mot dem som har ført krigens djevelskap rett inn i våre hjem, og den har øket tyskernes skyldbyrde og gjeld til oss.

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 22/12-1943.

SYDFRONTEN. Det raser et voldsomt tankslag i havnebyen Ortona på Italias østkyst. Det er kommet til kraftige gatekamper mellom canadiske panserstyrker, som har trent seg inn i den sterkt befestede byen og tyske tankformasjoner. Innover i landet fra Ortona har andre styrker fra den 8. arme revet tilbake to sterke tyske motangrep og rykket endel fram.

På den 5. armers front har franske og amerikanske tropper hatt lokal frengang.

Flyvirksomheten har vært rettet spesielt mot tyske transportmål i Italia og Jugoslavia.

VESTFRONTEN. Det allierte flyvåpen driver en voldsom juletrafikk på Tyskland.

Mandag i dagslys kastet 500 Liberatorfly og flygende festninger 1.200 tonn bomber over Bremen. Britisk-amerikanske flystyrker var dessuten mandag tre ganger ute på tokt mot tyske mål i Frankrike. Under dagslysoperasjonene mandag gikk 25 allierte bombefly og 8 jagerfly tapt. 50 tyske jagerfly ble skutt ned. Et annet angrep mot tysk-okkupert område ble utført mandag av svære allierte bombefly med baser i Middelhavsområdet. De bombet jernbanemål i Sofia i Bulgaria. 28 tyske fly ble skutt ned. 11 allierte fly savnes.

Natt til tirsdag rettet Royal Airforce et av sine kjempeslag mot Tyskland. Hovedmålet var Frankfurt am Main hvor det ble kastet over 2.000 tonn spreng- og brannbomber i løpet av 30 minutter. Umiddelbart etter hovedangrepet var Mosquitofly over byen og hindret brannvesenet i dets arbeid. Mindre divergerende angrep ble samtidig rettet mot Mannheim og Ludwigshafen. Mosquitofly bombet også mål i Belgia og Vest-Tyskland. Fra alle operasjoner natt til tirsdag savnes 42 fly.

Tirsdag i dagslys var flere hundrede britiske og amerikanske bombefly, eskortert av jagerfly, over Pas de Calais-området i angrep mot militære mål. 8 allierte jagerfly og 8 tyske jagerfly var de respektive tap. Ingen allierte bombefly gikk tapt.

Natt til onsdag angrep Mosquitofly mål i Vest-Tyskland uten tap.

Onsdag i dagslys angrep amerikanske tunge bombefly med jager eskorte mål i Vest-Tyskland.

ØSTFRONTEN. Den nye russiske offensiven i Nevel-området har hatt frengang i de to siste dagene. Over 170 beboede strøk er erobret, og sovjet-russiske avdelinger står nå på flere punkter ca. 30 km. fra Vitebsk. Den russiske offensiven truer også Polotsk, som ligger i nærheten av den gamle polsk-russiske grensen, men det foreligger ikke meldinger om hvor langt fremstøtet er nådd her. I tillegg til Moskva-kommunikatet mandag heter det: Tyskerne trekker seg tilbake og etterlater seg store mengder av våpen og krigsmateriell. Det er blitt tatt en masse fanger.

I Korosten-området i Kiev-fremspringet har store tyske styrker rettet voldsomme angrep med tanks og infanteri. Disse er slått tilbake. Heftige tankslag raser også i Sjitomir-området.

I Dnjepr-buen fortsetter tyskerne sine voldsomme motangrep i Kirovo-området. Disse motangrep er også avvist.

Det tyske brohodet på østbredden av Dnjepr i Kherson-området er nå fullstendig utslettet. Tyskerna hadde store tap av menn og materiell i dette avsnitt.

Moskva-kringkasteren opplyser: "Internasjonalen" vil bli erstattet med en ny russisk fedrelandssang som vil bli allmennelig spilt fra og med den 15. mars neste år. Rådet for Folkekommissariatet sier at "Internasjonalen" gjenspeiler ikke de grunnleggende forandringer som har funnet sted i Russland og gir heller ikke uttrykk for det mest essensielle i det sosialistiske styresettet.

v v v v v v v v v

ARD-ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

TYSK JULAFTEN.

Et dødstrett, apatisk folk forbereder seg på å feire den 5. krigsjul, hitlers julaften står for døren. Ett ord våger ingen å ta i sin mund - høytid! Høytid mellom ruiner og forbrante byer, nei. Ingen holder høytid. Det vilde være bitter hån. Hva har vi så å si til den 5. krigsjulaften?

Julaften 1940 og 1941 synes å tilhøre et annet liv, en annen verden. "Alle Tysklands kontinentale fiender ligger slått til jorden". Det erklarte general Brauchitz i sitt julebudskap til den tyske arme i 1940 - for tre år siden. "Alle fiender slått"! Da smiler vi. Kanskje vi slår av denne fordømte radioen. Til helvete med krigen! Tyskland spør: Når kommer slutten? Og apropos Brauchitz - ja, det var også en gang. Hvor lenge det dog er siden! Og siden den gangen er en hal verden gått under. Siden den gangen har vi hatt Stalingrad og Tunisia og bombenettens gru. "2.000 tonn ble kastet på 25 minutter", sier London. Goebbels sier: "Det er mord! Vi kjemper til seiren er vår!" Og Tyskland spør: "Når er det slutt?" Men ingen kan svare.

Ennå står hundretusener av unge rekrutter i Russland. Ennå! Hvem vet hvor lenge ennå? De står der foran den tredje russiske vinter. Mødrene gråter. Fedrene tier og har grå ansikter. Die hitlerjungen av igår, denne ungdom, som en forbrytersk ledelse lærte å være stolt når avisene meldte: London voldsomt bombet inatt. Og det var ikke mord. Det var nasjonalsosialistisk heroisme. Generasjonen av jern! Den skulde lære de råtne engelske lordene med paraply og podagra. Og hvis de vil innvikle oss og bestride vår rett til stormaktsstilling - nå så desto bedre. Så skal vi knuse dem i vår hellige og seierrike krig. Krig en forbrytelse? Før noe vrøvl. Krigen er den stærkes rett, den stærkes hellige rett.

Fortiden... Akk, hvor den tynger oss. Og dog sier vi: "Hvor lenge, lenge siden det var"! Lengsel. Slett ikke så lenge. For noen ganske få år siden. Og de eldres tanker går med vennel og lengsel mot de eldre tider, til de bombeløse tider, til tiden som ikke var forbannet. Den gangen var Hamburg ennå Hamburg. Den gangen da trengslen var stor i Berlins varemagasiner, da lykkelige mennesker stimet i snøvaret over Wittenberg Platz og over Alexander Platz og Neu Köln. Det var fredens juleaften og for-hitler julaften i det vinterlige München. De unge rekruttene på Østfronten nå, de kjenner alt dette bare halvt. Men så tilhører det også en tid da neppe et menneske hadde så meget som en blek anelse om at totusen kilometer lenger øst lå det en by ved navn Stalingrad. Den gangen var det heller ikke en halv million tyske politiske fanger i hitlers tukthus og Himmlers kasematter. Nå er de levende begravet, hvis de da ikke har fått pannen slått inn, fordi de ikke vilde være "bror"

"Und willst du nicht mein Bruder sein,
dann schlag' ich dir den Schädel ein".

Så kom den store "Schädelschlagen" - den 1. september 1939. Alt er gått etter planen for angrepet på den uforberedte motstanderen ... på et hår nær, ja bare på et hår. Og nå? Nå er alle planer lagt vekk unntagen en: Hvis vi skal gå under, så skal alle gå under!

Men Tyskland spør: "Når kommer slutten?"

TO ARS HITLERSTRATEGI.

Den 19. desember 1941 forkynte hitler at generalmajor von Brauchitz var avskjediget. hitler selv hadde overtatt overkommandoen over den tyske hær. Den 19. desember 1941 overtok hitler således selv ansvaret for den tyske hærs operasjoner. La oss å kaste blikket bakover og se hvordan hitlers intuisjon har virket i disse to år. La oss først se hvordan den har virket på Østfronten. Hva har hitler lovet, og hvilke løfter har han holdt?

Den 30. januar 1942 lovet han en stor våroffensiv mot russerne. "I denne våroffensiven skal vi

å dem", sa hitler. Den 30. september 1942 lovet han at han skulde rykke fram til oljekildene i Kaukasus. "Oljekildene i Kaukasus skal bli tatt eller ihvertfall avsperrret", sa hitler. Han lovet så å ta Stalingrad. "Vi skal nå Stalingrad, og vi skal ta den. Det kan dere forlate dere på", sa hitler. Hva har han oppnådd i disse to år?

Under hitlers overkommando har den tyske hær lidd det største nederlaget i sin historie ved Stalingrad. Under hitlers ledelse har den tyske hær i to fryktelige vinterfelttog hatt gigantiske tap i mennesker og materiell. Under hitlers ledelse har den tyske hær mistet størstedelen av de områdene i Russland som var tilkjempet med millioner av soldaters blod: Volgaområdet, Donområdet, det nordlige Kaukasus, Donetzbekkenet, Kuban, størstedelen av Ukraina, Kursk, Kupjansk, Rostov, Vorosjilovgrad, Krasnodar, Schlüsselburg, Bjelgorod, Drel, Jelnja, Jaik, Sumy, Charkov, Taganrog, Slavjansk, Schmatsj, Stalino, Mariupol, Poltava, Smolensk, Kiev, Gomel, Dnjepropetrovsk, Melitopol, Tjerkassy.

Under hitlers personlige overkommando har den tyske hær mistet de verdifulleste korn- og mineralstrøktene som den hadde erobret i Russland. Millioner av tyske soldater er falt for dette, og Russland kan ikke ståes, men er sterkere enn noensinne. Den røde hær nærmer seg det tyske Polen. Det er suitatet av hitlers "Führung im Osten".

Om sine fiender i vest har hitler erklært at de er militære idioter. "Hvis jeg hadde en fiende format, militært format, da kunde jeg vel regne ut hvor han vilde angripe. Men når jeg her med militære idioter å gjøre..." sa hitler. Da hitler overtok ledelsen sto Rommels Afrikakorps i Egypt. Da er hendt siden? Rommel ble slått ved El Alamein. Den 8. arme erobret Tobruk, Bengasi og Tripolis. Britisk-amerikanske styrker besatte Marokko og Alger. I Tunisia strakte restene av den tyske Afrikakorps våpen. De allierte erobret Sicilia. Britiske og amerikanske styrker erobret Taranto, Salerno, og Sardinia og Corsica er besatt av de allierte. Da hitler overtok overkommandoen over den tyske hær for to år siden, var den overveiende største del av den nord-afrikanske kysten i Aksens hender. Middelhavet var et meget farlig område for de allierte. Idag fins det ikke en tysk soldat på afrikansk jord - det måtte da være som krigsfanger. Middelhavet er idag antydig behersket av de allierte, og i Italia er den tyske hær på tilbaketog.

Dette er fryktene av hitlers strategi i øst og i syd, siden han for to år siden overtok overkommandoen over den tyske hær.

F R E D .

FRED - det er en sommerdag i Norge før krigen. Se ærfullmoren, som svømmer gjennom sundet i skjærgården - med ungeflokken på slep og den lille skrapkaken som padler bakerst. - kan man tenke seg noe som mer ånder fred? Det er idyll, skjar, fin norsk idyll. Slik var Norge engang - det var fred og idyll. Nå er skjærgården vansinst av "Festung Europas" heslige bunkers, kanonstillinger og piggesperringer, men vi har ikke glemt et eneste glimt av vårt fedrelands ufattelige skjønnhet. I vår første nerve skjælver strengen, når vi samler i erindringen syn og sans og duft av hva landet har gitt oss av uforglemmelige inntrykk. Det er alt sammen vevet inn i hele vårt liv og er en del av vårt vesen - for mange er det kvintessensen av vårt vesen. Det er først og fremst hjemstedets skjønnhet, men det er ved sjøen, i de brede bygder, i de trange daler eller i byen. Det er også fjelllets høyfjellsfulle stillhet og den store ro i de dype skoger. Intet er som den norske sommer. Sommerdagens fredfulle liv - det er alt hva vårt hjerte kan begjære. Landet står for oss slik det var og slik det skal bli, og av fullt hjerte sier vi: Ja, vi elsker dette landet.

Fra Norge går våre tanker ut i den store vide verden, til folkeslagene av alle farver. Naturen

NAVNE:
slar
nordm
g quis
er i r
sling
nordm
er sier
er høy
rge be
n Joha
rn Vig
Austad
Einar
en Arv
PÅ KN
være
en noe
angrot
Oct vå
gange
fentab
el ver
EN I D
erstr
t hevd
ller n
mot t
ffelsc
v fall
d krig
y slik
isc og
G LOGI
tet i
Dot
lyang
hver s
rykte
ut id
border
runn
ter k
t hvil
TIER
itære
d å k
unde
ortge
t, der
ensve
blod
rerno
e seg
æron
a Hit
an vi
mon
att,
ger f
er vid
stykker.

ITA-LIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

gir fred og forsoning til alle mennesker - i det yndige Danmark, i Värmland du skjona, i La France deuce et belle, i England my England, i das grosse Vaterland og til Volgas sonn.

Men freden mellom alle disse fredens mennesker, den fins ikke. Den har intet hjemsted. Det er et dypt sorgelig og smertelig faktum at folkenes historie er historien om den gjentatte og aldri opphørende ufred. Blodet veter plogfurene i alle land og til alle tider.

Og dog - tross all smertelig erfaring kan intet sant menneske slippe tanken på og håpet om at en gang må det bli anderledes. Vi innrømmer at handlingen kan stå så å si hjelpelos overfor dette kaos av motstridende viljer og interesser. Vi ser ingen selvsølgelig utvei ut av dette kaos, hverken ved organisasjon, avtale eller makt. Vi vet bare at vi må forsøke å skyve tanken på og viljen til internasjonal fred om enn bare et skyggeskritt fram. Derfor er freden et aktivt virkende motiv i ethvert medlidende og sunt tenkende menneske. Utallige generasjoner har sagt disse ord: "Våre barn skal ikke oppleve denne synd og elendighet, som vi har gjort oss skyldig i og båret". Hittil har det ikke lyktes å unngå det. Barna er alltid blitt trukket inn i misgjerningenes kretslop. Allikevel er det håp. Håpet ligger deri at alt dette kan være en langsom, o så langsom, modningsprosess. Den enkelte generasjon ser intet fremskritt mot varig fred, og dog kan fremskrittet være der. Under overflaten modnes kanskje en felles-menneskelig innsikt og en felles-menneskelig vilje til fred.

Drommen om fred er iallfall tilstede i mange menneskers sinn, vi må vel kunne tro i de flestes. Det er en naturgitt reaksjon mot all lidelsen og odeleggelsen og fremforalt mot den meringslose massedød. Det er ungdommen og manndommen som utrykkes på slagmarkene, og nå skånes enn ikke lenger de svake og de værgeløse i den totale krigens helvete. Så griper mennesket dypt ned i sine drommers dunkle rike. Drommen er jo det samme som et ønske, og ønsket får liv og kraft av den brutale og onde erfaring. Den er så ond at hva troen på freden angår, må vi si som den vantro Thomas: "Jeg tror Herre, hjelp min vantro!"

Da er det kun et skritt igjen til den kristne tro at engang skal freden virkelig komme til jorden. Fredens fyrste skal bringe den til jorden og skjænke den til menneskenes born. Det er en ufattelig tro, men også den er sprunget ut av menneskeslektens smerte og død. Derfor er den troen sann.

Den freden som vi nå venter på, det er menneskers fred. Det er vår daglige tanke at snart er det slutt med krig, odeleggelse og undertrykkelse for denne gang. Vi lengter etter den dagen, og det er ikke bare fordi den bringer oss fred. Den bringer oss også det som vi ikke kan leve foruten - friheten den lovbundne rettens, tankens, troens og ordets frihet. Den skal vi ha i det fredens Norge som venter oss i 1944.

Det lyse, forjættende tusenårsrige
som frem av bloddamp og hat skal gå
som frem av dromme og tvil skal stige....
Thi skal det komme som våren kommer
brusende, brytende gjennom en sky
sol i øiet og evig ny
du store Gud for en sommer!

vvv vVv vvv

ORD FOR DAGEN. I dyp arbeidighet og takknemlighet minnes vi idag de som døde for Norges sak. Våre tanker går så til alle dem som lider i fengslene og konsentrasjonsleirene. Deres arbeid vil vi fortsette. Det er vår høyeste plikt. vvv vVv vvv

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 29/12-43.

SYDFRONTEN. Havnebyen Ortona ved Adriaterhavet er erobret. Den 8. arme har her stått i overordentlig heftige kamper i hele julen. Gatekampene har rast fra hus til hus i over en uke, og tyskerne har satt overordentlig meget inn på å holde denne byen. Den 8. arme fortsetter nå fremgangen langs kysten av Adriaterhavet. Storm og sne legger store hindringer i veien.

Mellom Ortona og Orsoyna har det også vært heftige kamper, og canadiske og indiske tropper her drevet en kile inn i de tyske linjene.

Fra den 5. armers front er det meldt om lokal fremgang, nord for Cassino og vest for Venafro. Det har dog ikke funnet sted noen endring av betydning i frontbilledet. Det siste kommunike er at den 5. arme har slått tilbake et heftig tysk motangrep i nærheten av munningen av elven Liri.

Flyvirksomheten. Det er foretatt en rekke angrep mot tyskernes sambandslinjer i Italia. Jernbanebroer og godstomter på mange steder er angrepet av store styrker bombefly.

VESTFRONTEN. Natt til lille julaften var britiske bombefly over Nord-Frankrike og Vest-Tyskland. De led ingen tap. Lille julaften i dagslys var tunge amerikanske bombefly over Vest-Tyskland. Amerikanske bombefly gikk tapt. 38 tyske jagerere ble skutt ned. Natt til julaften ble Berlin bombardert med over 1.000 tonn. Store branner raste i Berlin i flere dager. Mål i Midt- og Vest-Tyskland ble også angrepet samme natt. 17 britiske fly gikk tapt. Julaften formiddag var 1.300 amerikanske bombefly over Calais-området. Ingen bombefly gikk tapt. 8 jagerfly savnes. Luftvirksomheten har senere ligget nede, inntil Typhoon-bombefly igår fortsatte angrepene mot tyske mål i Nord-Frankrike. Mosquitofly rettet angrep mot Nordvest-Tyskland igår.

ØSTFRONTEN. Russerne har kastet inn sine vinterarmeer og resultatene lar ikke vente på seg.

Russisk storoffensiv vest for Kiev. Etter flere dagers voldsomme og blodige kamper har russerne brutt igjennom de tyske forsvarslinjene vest for Kiev. Gjennombruddet fant sted på en 80 km bred front og i en dybde av 40 km. 6 tyske tankdivisjoner og 4 infanteridivisjoner ble slått på flukt i gjennombruddsslaget, og tyskerne hadde 15.000 falne. Blant de mange hundre steder som gjenerobret er Radomysl, og senere Korostijev, som ligger 25 km. fra Sjitomir.

Nå står kampen igjen om de tre jernbaneknutepunktene Berdistjev, Sjitomir og Korosten. De russiske styrker står nå ca. 25 km. fra Berdistjev, ca. 16 km. fra Sjitomir og mindre enn 25 km. fra Korosten.

Russerne har også gått til angrep sydost for Fastov på den sydlige delen av Kiev-fronten. De har på flere punkter kommet lenger enn de opprinnelig var etter at Kiev var gjenerobret.

Hvit-Russland. Offensiven mot Vitebsk har gjort store fremskritt. Byen er nå nesten omringet. Vedveien og jernbanen Vitebsk - Polodsk er brutt. De to gjenstående retrettveier - veien til Minsk og jernbanen sydover til Orsja - står i fare for å bli avskåret.

Fasitt. Opptakten i den russiske vinteroffensiven gir grunn til den største optimisme. A domme etter den måten som den tyske motstanden bryter sammen på, kan man vente seg nesten hva som helst av den russiske vinterfelttoget.

ORD FOR DAGEN. Vi sender en hilsen til alle landsmenn ute og hjemme. Vi håper og tror at i løpet av 1944 skal vi mates i et fritt Norge. Godt nytt år for alle gode nordmenn!

vvv vVv vvv

S
Mappe 2
Eksp. 27.12
Arg. 1943

4878

1943 OG UTSIKTENE FOR 1944.

Arne Ordning ga tirsdag aften et overblikk over de store krigsbegivenheter i 1943 og skisserte grunnlaget for håpet om at 1944 skal bringe den endelige seier over Tyskland:

På Østfronten var det tyske nederlaget ved Stalingrad den avgjørende begivenhet. Den første meldingen om den russiske offensiven i Stalingrad-avsnittet kom den 22. november 1942, og de siste tyske troppene i dette avsnittet overga seg den 2. februar i år. Siden den tid har den røde arme hatt initiativet på Østfronten med meget få avbrytelser. I løpet av vinteren ble fienden drevet ut av Nord-Kaukasus og storparten av Don-området og av den største del av Donetsbassenget. De russiske troppene trengte også inn i det østlige Ukraina og erobret tilbake Charkov, som de riktignok måtte oppgi en måned senere i midten av mars. På midtfronten erobret russerne Kursk, Rsjev, Vjasma og Velikie Lukki, og de oppnådde dermed å sikre Moskva. På nordfronten ble muren om Leningrad sprengt, og byen fikk en jernbaneforbindelse mot øst. Den russiske offensiven hadde mange likhetspunkter med deres offensiv den første vinteren - vinteren 1941 til 1942 - selv om den førte til betydelig større resultater. Tyskerne hadde på forhånd hevdet at de denne gangen var langt bedre forberedt på at vinterfelttog enn den første vinteren. Dette var sannsynligvis riktig, men resultatet viste at russerne hadde styrket sine armeer i ennå langt høyere grad.

Sommeren bragte det avgjørende beviset for forskyvningen av styrkeforholdet på Østfronten. Den tyske propagandaen hadde forberedt det tyske folket på en ny og seierrik sommeroffensiv. Den tyske offensiv i Kursk-området ble imidlertid slått tilbake med store tap, og det viste seg nå for første gang at russerne var overlegne også om sommeren.

Den russiske offensiven på sydfronten førte til gjenerobring av hele området mellom Don, Donets og Dnjepr med Charkov og hele det østlige Ukraina. Offensiven førte russerne videre fram til og over Dnjepr, og de erobret både Kiev og de andre store byene ved Dnjepr samt endel av Dnjepr-buen. Målet for denne offensiven er å trenge tyskerne tilbake til Romania og Galizia. Russerne erobret videre Orel og Smolensk på midtfronten, og her har de åpnet en ny offensiv, hvis mål er å trenge fram til Øst-Preussen og avskjære forbindelsene mellom de tyske armeene på midt- og nordfronten.

Den russiske sommeroffensiven har gått like over i en vinteroffensiv, og de russiske armeene har vist at de er sterkere enn de tyske både i tropper og materiell. De tyske armeene er svekket, men ikke ødelagt. Tyskerne har forstatt å oppholde den russiske offensiven på særlig farlige punkter, og tilbaketog har hittil foregått i god orden uten store tap av fanger. Samtidig foretar tyskerne en systematisk ødeleggelse av de områder som de er tvunget til å oppgi, og de håper derved å gjøre de russiske armeenes stilling stadig vanskeligere ettersom de rykker vestover. De russiske troppene på sin side søker å utnytte sin overlegenhet i tall og materiell til å åpne nye offensiver på nye frontavsnitt for å tvinge tyskerne til å spre sine reserver. De håper at den tid skal komme da tyskerne på et eller flere frontavsnitt ikke lenger kan monstre reserver til å forhindre et avgjørende gjennombrudd.

Detta vil imidlertid også avlenge av utviklingen på andre frontar, og derfor er russerne interessert i at det åpnes en offensiv i vest, som kan tvinge tyskerne til å trekke tropper vekk fra Østfronten. De russiske armeene er fylt av seiersvilje og offensivånd, men samtidig er det russiske soldatene funnet utsatt for en hard påkjenning, mens de tyske ødeleggelse og masse mord i de okkuperte områder naturligvis også gjør et sterkt inntrykk. Russerne håper derfor at de forente nasjoner vil sette all inn på å få krigen avgjort så hurtig som mulig, selvom dette kan medføre store ofre.

I løpet av året har også vestmaktene fått fotfeste på det europeiske fastland. Det avgjørende omslaget i kampen om Middelhavet kom i slutten av 1942 etter slaget ved El Alamein med de alliertes

framgang i Nord-Afrika. I mai i år ble de siste tyske styrkene i Nord-Afrika ødelagt i Tunisia, og de allierte tok over 290.000 fanger. Disse operasjoner hadde sin store betydning fordi de allierte for første gang hadde en felles overkommando under general Eisenhower. Den 10. juli begynte invasjonen av Sicilia, og erobringen av øya ble fullført den 17. august. Den 25. juli ble Mussolini styrtet. Dette hadde stor politisk betydning og gjorde et sterkt inntrykk særlig i de syd- og sydøst-europeiske land, men det kom til å spille mindre militær rolle enn man hadde håpet. Mussolinis fall var uventet for de allierte, og først den 3. september kunde de allierte åpne invasjonen av det italienske fastland. Den italienske regjering under Badoglio kapitulerte, og de allierte fikk kontroll over storparten av den italienske flåten. Tyskerne hadde imidlertid benyttet tiden til å sende forsterkninger til Nord- og Midt-Italia, og de allierte var ute av stand til å landsette tropper lenger nord enn Salerno, som var grensen for jagerbeskyttelse. Selv her lyktes det først etter harde kamper å sikre seg det nødvendige brekete. De allierte presser seg nå langsomt nordover mot Roma. Fremrykningen har også bragt dem herradømmet over gode flyplasser langs det adriatiske hav. Så snart forholdene tillater det vil disse bli utmerkede baser for en strategisk bombing av Syd-Tyskland. Fremrykningen langs adriaterhavet åpner også muligheter på Balkan, og de allierte vil i ethvert tilfelle være istand til å gi en stadig voksende støtte til den nasjonale frihetskampen i Jugoslavia.

Det er også mange andre muligheter både i det østlige og det vestlige Middelhav. Men enhver invasjon i Middelhavs-området vil finne sted forholdsvis langt borte fra Tyskland, likesom den på grunn av dårlige kommunikasjoner bare vil omfatte forholdsvis beskjedne styrker. Det er derfor lite sannsynlig at Middelhavsfronten skal bli noen hovedfront.

Vi vet at Churchill, Roosevelt og Stalin i Teheran ble enig om en felles strategisk plan og om når og hvor den annen front i vest skal åpnes. Dette understrekes ytterligere ved meldingen om at general Eisenhower skal være sjef for de allierte tropper som sendes i Storbritannia for å delta i erobringen av Europa, og at general Montgomery skal være sjef for de britiske styrker under general Eisenhower. Montgomery nyter stor anseelse som harfører og han er overordentlig populær både blant troppene og blant sivilbefolkningen i Storbritannia. Det er alminnelig kjent at Eisenhower har hatt en meget heldig hånd når det gjaldt å organisere samarbeidet mellom britiske og amerikanske offiserer. Luftmarsjall Tedder er utnevnt til Eisenhowers nestkommanderende. Man har i praksis vist at man forstår den vanskelige kunst å samarbeide om flyvåpnets og armeerens operasjoner.

Utnevnelsene viser både at vestfronten i nær fremtid vil bli de alliertes viktigste krigsteater og at amerikanske styrker vil komme til å spille en viktig rolle under operasjonene. Fordelene ved å angripe i vest er åpenbare. Den forholdsvis korte avstand forenkler transportproblemene. Invasjonstroppene vil kunne regne med effektiv jagerbeskyttelse, og endelig vil en vellykket invasjon i vest åpne veien til selve hjertet av Tyskland. På den annen side dreier det seg her om en meget vanskelig operasjon, som man aldri har sett noe sidestykke til. I vest har tyskerne forberedt seg på invasjon i over 3 år. Man må regne med at hele kystområdet er meget sterkt befestet. Dertil kommer at tyskerne har gode veier og et vel utbygget jernbanelnett til disposisjon, og at de derfor vil ha lett for å kaste sine mekaniserte avdelinger inn mot motstanderens broader. Enhver framgang i vest er derfor både en vanskelig og en kostbar operasjon. I løpet av 1943 er imidlertid grunnlaget blitt lagt.

Den første betingelsen er overlegenhet i tropper og materiell. Vi kan ikke vite hvor store troppemasser de allierte nå har til sin disposisjon. Roosevelt opplyste imidlertid i sin tale julaften at De forente Staters styrker nå teller 10 millioner mann, og at 3,8 millioner allerede er utenfor Amerika, og at dette tallet i juli 1944 skal være bragt opp i 5 millioner mann.

NAVNE:
slav
nord
quis
r
sling
ordme
ster
r
ge
Joh
n
us
Einar
n
PÅ KN
være
n
ng
et
gang
n
l
f
full
slit
so
LOGN
ct
Dot
yanga
iver
rykte
ut
orden
rum
ter
t
P
t
l
nde
ort
de
hve
blod
verne
seg
aran
n
an
vi
mon
t
er
r
v
stykker

ORD-ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

Her er armeens flyvåpen regnet med, og en stor del av disse tropper vil naturligvis gå til Det fjerne Østen og til Middelhavet. Allikevel betyr dette tallet at meget betydelige amerikanske styrker er sendt og vil bli sendt til Storbritannia.

De alliertes krigsproduksjon er nå meget større enn den tyske. Den britiske produksjonen har antagelig nådd høydepunktet, og i løpet av 1943 er den amerikanske rustningsindustrien blitt helt utbygget, slik at masseproduksjonen av krigsmateriell kan ha fritt løp. Den neste oppgaven blir å bringe de voksende troppstyrker og de stigende mengder av krigsmateriell fra de oversjøiske land over havet til Storbritannia. Her har 1943 bragt det avgjørende omslaget. For det første fordi den amerikanske masseproduksjonen av skip er kommet igang for alvor, og for det annet fordi de allierte er blitt herre over ubåtferden. Det var mai 1943 som var den avgjørende måned. Siden den tid er det blitt senket flere ubåter enn handelsskip. Ved siden av de russiske seirene på Østfronten er dette de alliertes største seier i 1943. Det skyldes tildels masseproduksjonen av mindre konvoyskip, dels de nye tekniske midler, dels utviklingen av flyvåpenet og endelig et organisert samarbeid mellom disse våpen. Disse to faktorer - masseproduksjonen av skip og seiren over ubåtene - vil også gjøre det mulig å skaffe de nødvendige skip til transport fra Storbritannia til fastlandet.

De to første forutsetningene for invasjon var overlegenhet i tropper og materiell og tilstrekkelig med transportmidler. Den tredje er herredømmet i luften. En britisk luftmarsjall har nettopp opplyst at de allierte nå er overlegne i luften over Tyskland i forholdet 3-1. De har bygget opp en såkalt taktisk luftstyrke, som samarbeider direkte med invasjonsarmeen. Samtidig er de store bombeflyene blitt utviklet til et stadig mer drepende våpen, hvis oppgave det er å ramme fiendens krigsproduksjon og kommunikasjonssentra. Allerede i slutten av mai 1942 hadde vi de første angrep med mer enn 1.000 fly, men først i 1943 er den strategiske bombing blitt fullt utnyttet. Den har i 1943 arbeidet systematisk på å sette fiendens viktigste industrisentra ut av funksjon. Særlig gjelder dette Ruhr-området, Hamburg og Berlin. Vi må regne med at denne offensiven vil fortsette med økende voldsomhet i det nye året. Samtidig har de amerikanske dagangrepene blitt stadig voldsommere i styrke, og i de siste angrepene på havnbyer i Nordvest-Tyskland deltok mer enn 1.000 fly. Det er vanskelig å måle virkningen av denne bombeoffensiven, men det er klart at den betyr en alvorlig påkjenning for Tyskland både militært og moralsk, og at den bidrar til å myke opp den tyske motstanden.

Vi kan fastslå at de forente nasjoners samlede styrke blir stadig større i forhold til Tyskland. I januar ifjor fremsatte Churchill og Roosevelt på møtet i Casablanca kravet om overgivelse uten vilkår. General Eisenhower har nettopp uttalt at de allierte håper å fremtvinge Tysklands kapitulasjon i 1944.

v v v v v v v

H.M. KONG HAAKON talte fra London julaften. Han hyldet den norske hjemmefronten for de ofre den nedlegger på fedrelandets alter. Forholdene hjemme blir varre og varre, men det norske folkets motstand er ukualig. Det er den fordi kampen gjelder våre høyeste og helligste verdier: Vår frihet og vår selvstendighet. Våre fiender forstår ikke dette. Den norske hjemmefrontens ukuelige kamp vil bli fortsatt til seiren er vunnet, selv om vi ennå må være forberedt på store ofre. Det er ikke den ringeste tvil om at vår sak vil seire. Samholdet, som kampen mot undertrykkerne har gjort ubrytelig, vil fortsette etter at seiren er vunnet. I fellesskap vil vi da ta fatt på gjenoppbygningen av det som krigen har ødelagt. Det norske flagget vaier ennå fritt der ute, og det vil også igjen vaie over et fritt Norge. Kongen avsluttet med å fremføre det gamle ønsket

GUD BEVARE FEDRELANDET !

4347

LONDON NYTT
30. desember 1943.

NORGE I 1943.

Januar. Falkenhorst sender ut en rent defensiv nyttårs-appell: De tyske soldatene skal forsvare seg "til siste mann". Febrilske forholdsregler for å møte en alliert invasjon. - Den midlertidige kirkeledelse sender ut nyttårsbudskap med skarp protest mot politiforholdsreglene overfor kirken og mot de nye inngrep i hjemmets rettigheter: "Både prester og andre er utsatt for en behandling som kan betegnes som forfølgelse for troens og samvittighetens skyld...Vi går inn i det nye år med håp og frimodighet". Halesby, Hope og Wisløff innkalt til forberedelse hos Gestapo. Deres eiendom blir senere beslaglagt. - Quisling holder møte med sine "biskoper" i Oslo. "Kirkedepartementet" oppfordrer NS-prestene til å være "overberende". - En mengde fanger overføres fra Grini og fængsler til konsentrasjonsleirer i Tyskland. Samtidig løslates endel fanger fra Grini. Professor Saip slippes ut av konsentrasjonsleiren, men får ikke forlate Tyskland, "som en ny storstilet gestus fra Tysklands side". 150 unge gutter, som var utskrevet til arbeidstjenesten, tvangssendes til Nord-Finland. - Quisling vil gjøre alvor av å sette "ungdomstjenesten" ut i livet. Det trykkes en mengde innmeldingsskjemaer som skal utfylles av barna. - Årstallet 1918 dukker opp på veggene som et ledd i nervekrigen mot tyskerne.

Februar. På ett-årsdagen for sin utnevning til "ministerpresident" holder Quisling en tale, hvor han kommer med nye angrep på Sverige og innrømmer at hans planer er brutt sammen. Han oppnår underhenserekked ved å beordre 4 dagers "landesor" over den tyske katastrofen ved Stalingrad. - Legene og tannlegene nekter å betale kontingent til quislingenes tvangsorganisasjoner. - 22/2 dekreterer Quisling "nasjonal arbeidsinnsats", som et ledd i den tyske mobilisering av alle resurser. Arbeidsplikt pålegges menn i alderen 18 - 55 år og kvinner i alderen 21 - 40 år. Bedrifter kan pålegges helt eller delvis å stoppe. Industriforbundet ensrettes. Terboven erklærer at alle som motarbeider "arbeidsinnsatsen", vil bli betraktet som kommunister "og behandlet deretter". - I samband med "loven" om arbeidsinnsats raiser studentene ved Oslo Universitet motstand mot tvangsmedlemskap i studentensambandet. 3.000 protestskrivelser sendes inn i løpet av noen dager. Endel studenter arresteres. - 17 nordmenn henrettet. - 10 unge nordmenn fra Kristiansand-distriktet drept til døden, men beredt. - 170 Grini-fanger og 120 nordmenn av jødisk herkomst deporteres til Tyskland respektive Polen. - Nærmere 50 kjente skiløpere arresteres for å ha deltatt i jøssingmesterskap. - Prestene nekter å samarbeide med de nyutnevnte nasistiske menighetsråd. - "Comandoos" ødelgger krigsviktig anlegg på Bjukan. Tyskerne tråler forgjeves Hardangervidda.

Mars. Knaben Gruber, som leverer molybden til tyskerne, bombet av Mosquitos. - Norske E-båter går forbi Falkenhorsts "uinntagelige festningslinje", senker to tyske skip i Florø havn og vender uskadd tilbake til sin basis. - I Trondheim blir det tatt gisler etter attentat mot et tysk transportskip. - Etter ordre av Quisling gir Skancke beskjed om at 75 prester og 200 teologiske kandidater skal sendes på tvangsarbeid. Ordren blir senere trukket tilbake. - Ytterligere 200 fanger sendt fra Grini til Tyskland. Massearrestasjoner i Trondheim. - Den "norske" legion reorganiseres i et "Pansergrenaderregiment". - Quisling truer med å tvangsmobilisere vernepliktig ungdom til hjelp for tyskerne på Østfronten. - De tyske myndigheter beslutter å senke arbeidernes lønninger fra 1. april.

April. Arbeidsmobiliseringen settes igang for alvor og utløser en av de mest alvorlige kriser.

Mappe 9.

Ekspl. 30/12

Årg. 1943

O.V.

Jfr.

NAVNE
slags
nord
quis
r
sling
ord
sper
r
ge
Joha
n
us
Elmar
n
PÅ KN
vare
n
ng
oct
gange
on
l
EN I D
erati
hevd
ler
mot
fols
full
kri
slik
so
LOGN
ct
Dot
yanga
lver
rykte
ut
cr
um
er
hvi
TIR
tare
a
nde
ort
se
de
hve
blod
verne
seg
arg
hit
n
vi
mon
or
r
via
tykker

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

under okkupasjonen. De utskrevne blir utsatt for en brutal behandling og innrullert i organisasjon Todt. Noen blir endog ikledt tyske uniformer og avkrevd ed til Hitler. - Hjemmefronten stempler tyskernes og nasistens framferd som et nytt eklatant brudd på folkeretten og som "en ny krigserklaring mot Norge". De underjordiske organisasjoner oppfordrer til besluttsom motstand mot tvangsutskrivningen. - Attentat mot arbeidskontoret i Oslo og mot tyske båter i Oslo havn. - To angivere finnes døde i Oslo, og et par Gestapofolk avgår plutselig ved døden på Vestlandet. - Invasjonsfrykten og redslen for aktive kamphandlinger fra befolkningens side får tyskerne til bl.a. å innføre reiseforbud. Offiserene blir pålagt meldeplikt.

Mai. "Næringsverbandet" etableres. - Den midlertidige kirkeledelse protesterer mot arbeidsmobiliseringen. Gestapo svarer med å arrestere Hallesby og Hope. - Hjemmefronten gjennomfører vellykket innendørs demonstrasjon 17. mai. - 11 nordmenn henrettet i Trondheim. 3 nordmenn skutt i Narvik. - Aldersgrensen for kvinnelig arbeidstjeneste senket fra 21 til 18 år. -

Juni. Parolen om å sabotere tvangsutskrivningen har fått sterk tilslutning. De tvangsutskrevne nekter i stor utstrekning å møte til legeundersøkelse. Klappjakt etter nordmenn som ikke møter eller ikke vil reise, i Oslo og andre steder. - Opplosningstendensene innen NS blir stadig sterkere. "Rokklubben" får utover sommeren og høsten mange nye medlemmer. - Den tyske mannskapsmangel avsløres ved utskiftning av troppene i Norge. Mange nordmenn blir utskrevet til såkalt "borgervakt". - Foreldre i Stavanger arresteres fordi de nekter å sende sine sønner til "Unghirdmarinen". Arrestasjoner for motstand mot ungdomstjenesten også i Drammen og andre steder. - Norske sjestridskrefter senker stort tysk forsyningskip utenfor Trøsløy. To tyske flyge båter skutt ned av norske flygere utenfor norskekysten.

Juli. Ny transport med 90 fanger fra Grini til Tyskland. Arrestasjoner i Moss, Asker o.s.v. - Fra Tyskland innrapporteres stadig nye dødsfall blant de deporterte nordmenn. Således er 20 av de 74 Televåg-karere, som ble sendt til Oranienborg i mai 1942, avgått ved døden. - Flygende festninger bomber Herøya og ubåthavnen i Trondheim. I Herøya blir kjepeanlegget til Nordisk Lettmetall fullstendig ødelagt. I Trondheim går det hardt ut over ubåthavnen og verftene, og mange tyske marinefolk blir drept.

August. Den svenske regjeringens vedtak om å stanse transitten av tyske tropper og krigsmateriell blir hilst med glede av hjemmefronten. - Quisling undertegner ny terrorlov, som blir brukt den 16/8 ved henrettelsen av politifullmektig Ellisen. Omfattende arrestasjoner innen politiet. Quisling påstår at Norge er i krig med de allierte og betegner politiet sammen med hirden som "rikets vepnede styrker", som stilles under krigsrett. Vepnet hird brukes i større utstrekning til polititjeneste. - Natten til den 16/8 blir også offiserene arrestert ut over landet. Omlag 1.000 blir sendt til Polen som krigsfanger. Falkenhorst begrunner arrestasjonene med den rådende krigstilstand mellom Tyskland og Norge. - Norske kvinner og menn sender åbent brev til Falkenhorst. De skriver bl.a.: "Hvis makt-haverne turar fram med slike opprørende overgrep som overfor politiet, kan det norske folket bli drept over i desperat motstand og bli pånådet midler som det hittil har forkastet. - Desperasjonspolitikken fører til strid blant quisling- "ministrene". En fraksjon med Blehr i spissen opponerer mot Quislings og Jonas Lies framferd. - Tyskerne er nådt til å trekke endel tropper og materiell ut av Norge. - 11 nordmenn henrettet i Finmark. - En kontorist i Bergen dødsdømt av den tyske SS domstol og senere henrettet p.g.a. svartebørshistorier, samtidig som de nasistiske svartebørsmatadorer blir uten straff. - Festen av Oslo-skolane rekvirert av okkupasjonsmakten. - Stor tysk båt med ammunisjonslast springer i luften i Porsanger. Mange tyskere drept. -

September. Reiserestriksjonene utvidet til kysttrafikken. - 300 fanger sendt fra Grini til

Tyskland. - Handelstanden nekter å betale kontingent til det nasistiske "Handelsforbundet". Håndverkerne har tatt den samme holdning overfor kontingentkravet fra det nasistiske "Håndverksforbunds" side. - I samband med tre-årsdagen for "maktovertagelsen" må Quisling innrømme at han ikke er kommet noen vei. Han påpeker også at "vår bevegelse ikke er et kjøretøy som en kan stige på og av ettersom det passer". Hitler sender et budskap til Terboven, hvor han ikke nevner hverken Quisling eller NS, men slår fast sin "uforandrlige vilje til å la et nasjonalt og sosialistisk Norge oppstå i frihet og selvstendighet, når denne skjebnekampen er ført til en seierrik avslutning". - Norske flåtestyrker senker tysk lasteskip utenfor Kristiansund. Tyske flåteenheter angriper Svalbard. Britiske miniatyrubåter torpederer Tirpitz i Altafjorden. - "Kirkedepartementet" sender ut fortrolig rundskriv med innrømmelse av at angrepene på kirken har vært fullstendig mislykket. - Universitetslærerne i Oslo protesterer mot NS-myndighetenes nye reglement for opptagelse av studenter: "Departementet må ellers ta den ufravikelige konsekvens av - i strid med forutsetningene for universitetslærernes hele virksomhet - å gjøre Universitetet til en institusjon med vesentlig annen karakter enn det hittil har hatt".

Oktober. 10 professorer og ca. 70 studenter arresteres i Oslo. - En britisk flåtestyrke går til aksjon mot Nordlandskysten. En tysk offiser uttaler at det var "den største katastrofen som hittil har rammet den tyske skipsfarten på norskekysten". - 5 kjente menn i Drammensdistriktet represallie etter jernbaneattentatet ved Mjøndalen. Mange andre arrestert som "gisler". - Nye massearrestasjoner, særlig blant ungdommen, i Trondheim. - 10 nordmenn henrettet, de fleste fra Oslo. - 8 nordmenn fra Arnøya henrettet i Tromsø, 14 dømt til langvarig tukthusstraff. - Stadig flere nordmenn utskrevet til "borgervakt". - Quisling undertegner "lov" om tillegg til den militære straffelov. Han forbereder nye terrorhandlinger og gir seg bl.a. "rett" til å innføre unntagelsestilstand. - "Pipebrann" hos Terboven på Skaugum og hos Luftwaffes offiserer på Holmenkollen Sanatorium. - Quisling selger kringkastingen.

November. Quisling setter igang "gallup-undersøkelse" for med politiassistanse å slå fast hva det norske folket mente i 1939. - Amerikanske flyangrep mot Knaben, Rjukan og Kjeller. - Arendal melteverk sprengt av uniformerte sabotører. - Endel mindre jernbaneattentater. - 8 unge nordmenn henrettet i Trondheim. - Nytt politisk press på næringslivet. Kjente industri- og forretningsfolk arrestert. - Fakultetene og 2.500 studenter protesterer mot arrestasjonene forrige måned. - Natten til den 28/11 setter nasistene fyr på Universitetets aula. Dette brukes som påskudd for å slippe løs Gestapos terror mot Universitetslivet. Universitetet stenges den 30/11. Professorene og omlag 1.500 studenter blir arrestert. Radiess erklærer på vegne av Terboven at alle mannlige studenter, unntatt de "loyale", skal sendes til en særlig leir i Tyskland.

Desember. Nasistene ordinerer ytterligere 2 av sine "biskoper". - Tannlegene trues med fornuessinndragning, hvis de ikke betales kontingent til "sambandet". - De kvinnelige studenter sendes hjem mot meldeplikt. Den største fangetransport hittil går til Tyskland. 1.136 nordmenn, deriblant 296 studenter og 170 politimenn ble deportert. - 3 nordmenn fra Sør-Varanger dommes til døden. - Tyskernes ammunisjonsopplag i Oslo ved Filipstad springer i luften og påfører byen en skade av uoverskuelig verdi. Skaden er løst anslått til 50 millioner kroner. - Tyskerne hemmeligholder alt om denne stygge affären. -

Den frie pressen i Norge utkom jevnt i året som gikk tross Gestapos omfattende og hissige forsøk på å kneble den. "London Mytt" kommer med sitt neste nummer straks over nyttår, og vil fortsette sin virksomhet til seiren er vunnet.

vuv vVv vVv

NAVN:
tslar
nordn
g quis
er r
isling
nordme
e styr
er ley
rge be
n Joba
rn Wig
Austad
Einar
en Arv
PÅ KN
vare
en noc
engrep
Oct va
gange
den ab
el ver
EN I D
er str
t have
ller n
mot t
folsk
y full
y kris
y slip
lsc or
LOGN
Det
lyang
iver s
rykte
ut fo
ocrae
rum a
ter la
t hvi
WIER (C
täre
a k
ande
ortge
nsve
blod
erno
seg
ron
Hit
n vi
mon
tt
er p
r via
tykker.

FREDSKLOKKER.

